ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\detektvky a valečné\Alexandra Berkova - Utrpeni Oddaneho Vsivaka.pdb

PDB Name: Berková Alexandra - Utrpení odd
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 29.11.2001
Modification Date: 29.11.2001
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

© Alexandra Berková, 1993

Illustrations © Typografická úderka, 1993
ISBN 80—85247—48—8

Utrpení oddaného Všiváka

...původně není nic — silová pole — vlny a víry podívej, dým: kde je tu jaký pravý úhel?

Na té fotografii jsou dvě malé opičky: křečovitě, pevně se objímají a velkýma, tázavýma očima hledí do objektivu. Dole je napsáno: Dvě frustrovaná opičí mláďata...

— a popletené lidstvo si ještě zpívá... ostatně, lze to říci i jinak:

žili byli všichni v ráji šťastni jako kočky

— váleli se v hebké trávě a nechybělo jim vůbec nic: hledali bukvice, vyhřívali se na slunci, mazlili se, ochutnávali a proplétali si údy navzájem, laškovně spolu zápasíce

a slunce vycházelo a zapadalo ,a božská energie přecházela z jedné formy v druhou

a ta v další a ta v další a tak dál...

a všechno živé oddávalo se tomu plynutí jako ptáci vzduchu a ryby vodám

a jedna potvora žrala druhou — a všechno bylo v pořádku

a bylo to tak tisíc let a tisíc tisíců těch let

i pravil Nejvyšší nejoddanějšímu svému anděli, který Mu právě olizoval prsty u nohou: Táhni do skal, Všiváku, nudíš mě!

— a v oddaném Všivákovi zahřmělo

na místě zčernal jako každý provinilec

a nechápaje ničeho, odplížil se stranou, aby se chvěl;

a není už pro něj voda vodou, tráva travou, noc nocí a den dnem

vše se svinulo do svíjející se úzkosti: znehybňující ochromující — dusící — v jeho očích prší, břicho má plné hadů a v srdci jen zimu a tmu a ticho bez ozvěny, když sténá bez hlesu:

mé srdce pukni, ať už lehnu prachem mé oči, vytečte na ten prach

má černá duše, opusť tělo a už se nevracej; vždyť slunce svítí stejně na všechny, jen nade mnou je mrak, neboť pupečník Jeho lásky dotepal a jiné živiny není, kdyz už se nesmím válet v trávě Jemu u nohou...!

...ech, Všiváku, Všiváku,

dokud vodám vládl Bůh Vod a větrům Bůh Větru, dokud v trávě přebýval Bůh Trav a slunce hřálo všechny stejně, bylo volno na světě

— ale k čemu to, Všiváku, řekni? Jak poznáš světlo, neznaje tmy?

Jak poznáš dobro, neznaje zla? aha? nepoznáš — nevíš. Protoze jsi blbej.
Dyť ty to ani poznat nechceš, Všiváku, přiznej to! Dyť tobě stačilo válet se v trávě Jemu u nohou... jenomže Jemu to nestačí: pro Něj je to málo, On žádá víc; On chce vidět nějaký pohyb — změnu — vývoj — výsledky.

A tobě On s tím vývojem pomůže, On si tě vybral! Chce tě mít dokonalého, protože tě miluje, Všiváku, chápeš? Proto ti ve své nekonečné dobrotivosti dá zažít mnohá protivenství: prožene tě žalem a bídou a strázní; vypudí tě z matčina klína rovnou do vichru zloby — abys to překonal; abys byl lepší! Není to skvělé? Navštíví tě utrpením a bolestí a slzami a krví a potem...

— máš radost.? Všiváku? Co?

...ech — namísto díků se svíjíš v blátě, plesnivý hlupče!

...ach, tohle já mám rád — když raněná duše pouští šťávu jako ťatý strom — vždyť jen poraněná mušle zrodí perlu a jen zraněný úl vydá propolis... proto miluji umění. Velmi. Je léčivé — a taky není tak fádní jako zivot...

Zoufalstvím ochromen neslyšně štká oddaný Všivák, volaje pána, který ho opustil

— ale Nejvyšší na to nic. Nebdí nad tím plesnivým hlupcem, který si přízně neváží — není ani nikde kolem: asi někam odešel. Někam jinam prostě. Má zřejmě nějakou práci. Něco důležitějšího — a Všiváka nechal být.

A všechna hovada se v klidu žerou a množí dál a slunce na ně svítí stejně na všechny — jen na Všiváka ne; a tak se zahrabal do země, aby nebyl tak sám...

A tak vždy, když se setmí a všechna hovada, štastná ve své nevědomosti, se ukládají k spánku, u Všivákova lože z hlíny stojí tiše nepohřbený Bůh...

...vy ten život berete moc vážně, pane, nesmíte ho brát zas tak moc vážně...

Tohleto mi neříkejte, pane, tomu já nerozumim, a to mě sere, když tomu nerozumim; já vám ale něco řeknu, pane, tohle si myslej inteligentní lidi, že sou vostatní taky inteligentní, že se to dá naučit, bejt inteligentní, že to může každej, ale vono to tak neni, pane, to si jenom všichni ty inteligentní myslej!

Všivák pohřbívá Boha, pravda, každý den — ale Bůh se mu vrací: každou noc.

Všechno vidí a nepomůže.

...kdo jsi, abys mne soudil? Ty Ješitný Starče? Ty Staviteli Latí? Ty Pšouku Absolutna?! Energetický výboji!! Plyne!! Nedělej, že spíš! Najdu si jiného Boha, když jsi tak krutý!

...hele, mladej, uklidni se — nikdo to nemáme lehký; podívej, voda: takovejch překážek v cestě, a jak se snaží... anebo tady: mraveneček: vystavěl si pěšinku — a hele: cvrnk! — a už ji nemá! už ji má zbořenou! a musí stavět znova, chudáček malej — blbej — no — a vidíš: neremcá a maká a maká... Tak ty taky neremcej a koukej makat, my už ten svět nějak zvorganizujem i bez tebe, je ti to jasný?

...Nebudeš míti jiného Boha přede mnou...!!! A takto se ke Všivákovi modlíme:

Oddaný Všiváku, bratře náš!

Ty, jenž vyvolen za nás se v úzkosti svíjíš,

ty, za nás zavrzený, za nás trpící, za nás se donekonečna snažící,

odpusť nám naši špatnost, v níž nezkušení setrváváme,

jakož i my si ji odpouštíme, ubozí a slabí

— ale my už sme holt takoví — co si na nás vezmeš kníže náš!

slunce našich dnů! přimluv se za nás!

dyť se na nás podívej: naše ženy jsou čím dál těhotnější,

naše děti chtějí ještě dražší hračky, naše huby chtějí žrát a v těle síly není

ach ouvej, slunéčko naše! spáso!

přimluv se za nás!

že to s Nejvyšším zas nějak srovnáš dyť ty to s Nim tak pěkně umíš

to by žádnej z nás nedokázal tak ho ukecat

vykupiteli! přimluv se za nás!

čeče dyť ty seš muj jedinej kámoš, ty vole! dyť ty seš jedinej, koho já na světě mám...! Koukni se na mě: vidíš? já brečim! já normálně brečim...! já když si ji uvědomim, tu svoji děsivou samotu... a bezmocnost... a slabost... jak furt neumim odolávat hříchu: to vždycky odolávám a odolávám — a najednou

koukám, že sem zas neodolal...

co naděláš... to byli jiný frajeři, co odolávali a odolávali a — nakonec taky neodolali...

co ti budu povídat — to ty víš sám nejlíp... přimluv se za nás!

tady máš bůvolí nohu a ňáký rozinky — to by dneska mělo stačit, já tendle kvartál zas tak moc nezlobil...

vono ani nebylo proč... ani s kym...

dyť to znáš... někdy je to děsný...

Já když si ji uvědomim, tu svoji samotu, tak normálně brečim a chce se mi pít...

přimluv se za nás!

takže jo? platí? můžu se spolehnout? dík!!

já věděl, že seš kámoš! amen

Nebeskou Pannu prý objevil pošták, když hledal ztracenou čepici. Prodíral se křovím — když tu náhle úžasná záře — a ona to Nebeská Panna sedí na třešni. Ihned zavolal četníky; stříleli po ní — jenže se ne a ne strefit: vždycky jim přelítla na jiný strom. Zavolali teda na pomoc vesničany — a že budem kácet. Našinci jsou líní — ale když už jednou dostanou zaplaceno — a taky sme byli zvědaví, co bude, až padne poslední strom: vydrží Panna jenom tak ve vzduchu? anebo spadne do trávy? mohli bysme ji chytit do klece — co tak asi žere? že bysme ji drželi na chov... jenomže co k ní připouštět... to se všechno musí zjistit: jestli je k jídlu, a tak... kdyby tak chtěla bejt samoplodná, jedlá a lehce omamná... mohli bysme ji vyvážet...

...když byly všechny třešně pokácené, proměnila se Panna v bílou holubici a ulítla.

A vtom jsme si všichni uvědomili, jak jsme ji měli rádi: jaká byla hodná a moudrá a laskavá; jak nás všechny milovala a my se nechali pošťákem obelstít...

Hořce jsme plakali a prosili za odpuštění, ale Nebeskou Pannu už nikdo nikdy neviděl...

Byla prohlášena za svatou a pošťák slavnostně upálen na jejím náměstí.

— příliš mnoho nepohřbených nebožtíků se potlouká našimi osadami; tváří se vyčítavě, lezou nám do postelí, pletou se pod nohy, užírají že stolů, skáčou nám do řeči a do všeho žvaní... snad že se s nima nikdo pořádně nerozloučil?

— proto byla zavedena veřejná zpověď, jen proto... Všivák se vydává na cestu: byl zapuzen; dobrá. Nejspíš bylo proč... Asi je opravdu — špatný, jinak by to všechno přece nemělo smysl... však on to zvrátí: nakonec mu přece dali jasně najevo, že se to od něj čeká. A on to dokáže: půjde do světa a ukáže jim, že není tak docela k ničemu. Že se umí snažit, že umí dřít a dřít až do úplného sebezničení. Že se umí obětovat. Že se dokáže zříct sám sebe ve prospěch ostatních. Beze zbytku. Navěky. Dokud neřeknou: Všiváku, seš fakt dobrej. Poď mezi nás nezapuzený.

Ano: tak to bude. Ovšem — musí se snažit. Nakonec na tom není zase tak zle: má přece hadr a hůl. Když bude mít štěstí, najde i misku...

— Jsme společnost prachmizerná, pravda — jen kolik nemocných už utloukli naši nemilosrdní sama- ritáni však taky čekáme Všiváka kazdým dnem zatím měníme gramatická pravidla a naši citlivci nás léčí: ždímem z nich mízu a nožem rýpem perly; pomáháme si prostě, jak to jde: zahradník přece taky mučí růže, když je nožem nutí do květu; poslyš, jak krásně sténá tenhle nešťastný — a když ho ještě zraním: óóóó...!

Perly, rozumí se, házem zpět do moře, aby zůstaly vzácné, a příliš krásné dívky zabíjíme, cizinče; jak jinak bychom je mohli stále milovat?

Z týraných dětí jsou ovšem tak skvělí básníci! — například tento: to je zdatný pěvec; matka ho nikdy neobjala, otec ho zapudil— přejete si ho oslepit? Všivák se vydal, névěda kam, ale krajina zdála se být přátelská: vysoká růžová tráva mu ovíjela kotníky, zachycujíc se jeho rubáše drobnými prstíky, všechna tři slunce plachtila zvolna k západu a nad nimi za tichého svistu vycházel zelený měsíc. Modravý vítr přenášel písčité duny na noční stranu a stříbřitý hmyz, plachtící ve vzdušných vírech, bzučel své večerní písně. Zelené moře se také chystalo k spánku: s hukotem se počalo převracet vodou dolů, až bylo bílými škeblemi vzhůru k obloze — k obloze černé a nízké, protoze plné hvězd, jak už tak oblohy bývají, jsou—li nádherné.

...a bylo tam všechno, ano, bylo tam všechno: strmé kopce s vršky osvětlenými právě vycházejícím sluncem — jejich zeleň je stříbřitě hedvábná a strmě dolů mezi nimi jsou údolí: zelenočerná černozelená — hluboká, chladná a temná; ano, bylo tam všechno: vrcholky kopců, obloha, mraky prostor — světlo a stín — otevřená náruč nebe Bůh: ano.

...všechno kolem je velice krásné — jenže Všivák to nevidí: právě opustil ráj a vkročil do strašlivé krajiny lidí...

V jedné vesnici vyběhla z domu žena, hlasitě hořekujíc:

ó pomoz mi, cizinče, tys mnoho krajin prošel a mnoho věcí viděl, ty mi jistě poradíš! Mám muže a ten nechce umřít! Zabila bych ho sama, ale bojím se Božího hněvu. A on mě trápí a trápí a já už jsem moc unavená...

On si to celej život chystal, šaty do rakve, oslavný projevy, muziku, hostinu, kytky a věnce, všechno si to dopředu objednal a zaplatila vo jinym nemluvil, než jaký to bude, co farář, co plačky, co záduší mše a jestli mu to bude v rakvi slušet — však na to prasklo pole i dům a věno dcer — ale on povídá: dcer můžu mít — che! — ale umřu jen jednou! — no a teď nechce umřít a nechce — doktor mu domlouval, farář mu domlouval, hrobník už tady taky byl — a já mu povídám, čeho se bojíš, dyť's pro to dělal, cos moh, krmil ses tím nejlepším, co doma bylo, hřebelcoval ses, čistil, pudroval, políval vodičkama proti zapaření, opaloval ses na slunci, masíroval a cvičil — nemáš se zač stydět, bude z tebe krásná mrtvola, budeš na hřbitově nejhezčí!

A on že ne, že si to musí rozmyslet, a fňuká a chce tu něco přinýst, tu něco vodnýst nebo poškrábat na zádech, vobrátit peřinu, vyčurat, napít a vynést nočník, sám chodit nechce, aby se nenamoh, tak nanejvejš nechat se povozit na trakaři, obejet náves anebo zahradu, aby skouknul, co všechno opouští, ale jinak, to von se šetří, dyť taky umírá, co ho znám, a to už je let, jenomže teď, když má tu šanci, tak ho najednou přepadla slabost a začal se bát — chce ode mě něhu, kterou mi zůstal dlužnej, a péči, co nedal našim dětem, a soucit, co upřel starouškům, všechno to pro sebe chce — a přitom sám měl rád než svýho kocoura: celý le- ta se to zvíře jen válelo u kamen, spalo s nim na jedný posteli a žralo s nim z jednoho talíře — muž mu chytal myši a nosil mu je každý ráno a večer — jenže kocour teď pošel a muži jako když ustřihne nit' — tak mu povidám: duši nemáš, ta odešla s kocourem — a tvý tělo bez kocoura nechce žít, tak co kdybys do toho konečně taky už praštil?

Ale on že ne, že není tak zle — a drží se světa s úporností plísně — nechá si kulmovat vlasy a líčit rypák a barvit chlupy u řiti — a já spim v maštali přikrytá pytlem a nemám co žrát — a on teď ještě žádá mou lásku — kde ji mám najednou vzít?

Všivák nevěděl. Sám hledal. Z domku se ozvalo zahučení, táhlé a teskné jako zvuk trombónu: Má—há—mo—ho, nenech mě vod—vízt do nemocnice, tam mě zabijo—hou, ne—nechá—há—vej mě samotnýho...

Žena zaběhla zpátky do domu, říct muži pohádku na dobrou noc.

V jiném městě žila žena s velkýma, úpěnlivýma očima: byla za trest ženou, to každý věděl. Žila se slabým, bledým, mdlým mužem řídkých vlasů a zpocených dlaní, který ji velmi uctíval: modlil se k ní a psal jí básně, líbal jí ruku, toužebně na ni pohlížel, když o tom nevěděla — ale jak zvedla oči, ihned se odvrátil. Ten člověk byl velmi šťasten, že ji má: kupoval jí všemožné dary, nosil vybranou krmi a ve společnosti se kasal, jakou má skvělou a krásnou ženu. Doma pak se usadil tři metry od ní, aby ji mohl lépe zbožňovat. Když na něj ale promluvila, ihned se odtáhl, a když se někdy k němu milostně měla, hrubě ji odbyl a zamkl se ve svém pokoji, hlasitě štka a běduje, jak ona ho trápí, že hloubce jeho citu pranic nerozumí... a když pak se žena ta choulila do sebe, jeho se straníc, tu on hned k ní a dárky nosila poklony skládal, hlasitě ji velebě a když k němu tedy ruku vztáhla, utekl. A měl také takový zvyk, že v noci k jejímu loži přicházel, přátelsky se k ní měl a o své veliké touze a lásce jí vyprávěl, její tělo chvále, a své představy líče, co všechno on by rád s ní v tom loži prováděl, jen kdyby mu to ona dovolila — a tak a všelijak ji mámil a blběl, až do chvíle, kdy ona vzrušením a touhou bolavá, s planoucí duší i tělem zatoužila se mu oddat — tehdy on vstal a odešel. Ta žena ho často plačíc prosila, aby ji aspoň odejít nechal, tu on velmi se divil, o čem že to mluví, vzdyť je vše v nejlepším pořádku: pohleď, na jaře jsem ti krásný šátek z jarmarku přivezl a vloni na podzim dvoje boty nechal podrazit — a ty bys byla na mě za to za všechno taková? A na kolenou ji zapřísahal, ať jen ho neopouští, že ji tak velmi miluje, že bez ní umře, zdalipak by si ho vzala na svědomí? — a tak to šlo den co den, noc co noc, pořád dokola už mnoho let — a nikdo nevěděl, co strašného ta žena provedla, že musí takhle trpět, a tak se chodilo kolem toho domu i za dne po špičkách.

Ta žena byla bledá a chvěla se jako osika a v očích měla hluboký smutek a nenaplněná touha z ní šlehala na vzdálenost několika mil jako plameny, a tak bylo všude kolem příjemně teplo a dům obrůstal podivuhodným kvítím těžkých vůní a pastelových barev a kdo šel kolem, neubránil se dojetí a měl potřebu ihned někoho obejmout. A tak milenci, když chtěli umocnit svou lásku, za nocí přicházeli pobýt do té zahrady, a staří manželé, když si přáli svou zemdlenou touhu oživit, procházeli se kolem. U hořké lásky, tak se tomu domku říkalo. Divnej svět, pomyslil si Všivák, když tam poblíž jednou tábořil. Tu k němu přisedl člověk a řekl: jsem roztomilý člověk a budu ti vyprávět svůj příběh: narodil jsem se v malé vesnici, kde lidi jen dřou a dřou. Moje maminka mi říkala: lidi jsou svině. Jestli nechceš v životě jenom dřít a dřít, tak se na každého hezky usměj a každého slušně pozdrav. A protože se mi nechtělo jenom dřít a dřít, tak jsem se na každého hezky usmál a slušně pozdravil. A lidi, ty svině, se na mě taky usmívali a říkali, jé, ten je milej, puč mi ho, ať si ho pohladim — a co chvíli si mě někdo posadil na klín a hrabal se mi ve vlasech nebo v trenýrkách a já jsem držel a na každého jsem se hezky usmíval. Byl jsem miláčkem všech tetiček a učitelek a manželek pánů radních; všech inspektorů, policajtů, poradců a starších žáků; spolužáci mi záviděli, vojáčci mi dávali odznáčky, kuchařky víc knedlíků na talíř a dívky tajná znamení — a já se na každého hezky usmíval. Byl jsem příliš roztomilý, než abych se živil prací: stal jsem se Miláčkem. Můj poslední pán — než se stal sudím, opravoval myslím výtahy nebo něco — vždy po exekuci sedával v křesle, aby formuloval instrukce příštím generacím. Neměl ho rád ani jeho pes. Když myslel, kolem hlavy se mu setmělo a vypouštěl strašlivý puch. Já všecko zaznamenával, jak mi povinnost velela; třeba tady: „Svět je vinen a bude pykat...", trefné, že? anebo tady: „...rád trestám barevné — jsou tak nekonečně pitomí! ! Oni si snad myslí, že jsou mimo dobrotivost a zlo...?? ..jak nelidské..

A tady, to je takové — osobnější...: „Poslyš, blbe," to je taková familiérnost, on mi tak někdy říkal no nic — „poslyš, co ti sdělím: — dnes jsem opět pozřel jednu postarší mršinu, jak to mám rád — avšak — a to je s podivem — ačkoli byla její šeď dovedně překryta anilinovou červení, mazlavost zkypřena pylinami a puch přebit vůní dehtu — přec neudělala dobře mým útrobám... i ulevil jsem si do vany: je to takové — osvobozující..." Krásné vyznání, není—liž pravda? Ach, ta jeho závislost na měkkém salámu, povzdechl roztomilý člověk a sklapl notes Všivák na něho tázavě pohlédl.

Chtěl jsem jen upozornit, že o ničem nevím!! Je vám to jasné? Nic jsem neviděl, nic jsem neslyšel! Ano, dělo se možná mnoho špatného, ano, napáchal prý mnoho zla, ano, hodně se o tom mluví, ale já se zločiny toho starce nemám nic společného, rozumíte tomu už konečně?. Tak mi dejte už laskavě pokoj, ano??? — usmívejte se na mě, jako já se usmívám na vás — a nechte mě bejt! sakra, nechte mě bejt!!!!

Muz bušil klackem do žhavého popele.

A co se s ním stalo — s tím — starcem? zeptal se Všivák.

Co? — nic — chcípnul, samozřejmě — kurvafix — já už toho mám fakt sakra dost! ! proč ste se sakra taky neusmívali?? měli ste se sakra taky usmívat! — já už fakt jebu slušný vychování...! !

Muž mrštil klackem do ohně a odešel — učiniv tak Všivákovi svět ještě podivnějším.

...a pak přišel jiný muž a řekl: šel jsem jednou kolem řeky a tu vidím tonoucího. Nemeškal jsem, a přečetl mu jednu že svých posledních básní. Myslím, že ji neocenil... někteří lidé jsou nechutně sebestřední...

... a přišla ohavná žena a řekla: já jsem ohavná žena, a proto se nenávidím: čím víc se nenávidím, tím víc se trestám: čím víc se trestám, tím hůř se cítím: čím hůř se cítím, tím víc jsem neštastna — čím víc jsem neštastna, tím jsem ohavnější... jen pohled, cizinče...!!

A Všivák na ni pohlédl a viděl, že ta žena je opravdu velmi ohavná...

...zakrátko přišel muž a začal vyprávět příběh starého tygra. Ten tygr se cítil stár a velmi unaven, a tak se rozhodl, že už nebude krmit zadarmo všechnu tu ostatní zvěř, ale že všechno své sežere sám. Jak řekl, tak udělal. Uštval antilopu — a sám se pak divil, jak nepříjemné bylo odhánět ostatní zvířata, která se jako vždy shromázdila kolem v očekávání hostiny, jak mu kazila chuť jejich závist, jak mu scházel jejich obdiv a vděk, jaké potíže měl s uskladněním a jak mu pak velmi nechutnalo smrduté, rozkládající se maso... Mnoho mladých, křehkých antilop se mezitím prohnalo kolem, než dojedl tu svou — a než sám sebou zhnusen, přiotráven a k smrti unaven, ten tygr pošel...

...pak přišla žena a řekla: já ti to musím říct, poutníče, já nenávidím svoje děti a řeknu ti proč: kdyby jich nebylo, nebyla bych k němu navěky připoutaná — k tomu prevítovi — ale protože je mám, jsem k němu připoutaná — k prevítovi — a on to ví — prevít — a trajdá si svobodně, kde se mu zlíbí, a já musím být doma u dětí, připoutaná. Ty děti, to jsou moje řetězy, moje okovy — mé milé, hodné a sladké koule na nohou — chudinky — za nic nemůžou kdyby se jim tak něco nedejbože — bojím se o ně, moc se o ně bojím, aby se jim něco — zatím jsem je aspoň zavřela do klece...

...a přišel muž těkavého pohledu a vyprávěl příběh kuřete, jehož skořápka se rozhodla, že se nedá rozbít. Proč by se měla obětovat jinému životu? Vždyť ani neví, co pěkného by ji ještě mohlo potkat — kolik skořápek takto odchází že světa v plné síle, brzo a zbytečně — a jen proto, že ustoupily jakémusi kuřeti — ne: za žádnou cenu nedovolí, aby se tam uvnitř vyvinul jedinec tak absurdně silný, že by ji rozbil — ne: bude se držet že všech svých sil, bude první skořápkou, která se nedá, která uchopí svůj osud do svých vlastních rukou... Kuře uvnitř se zadusilo. Skořápka vzrušená očekáváním se těšila na skvělou budoucnost. Poslední, co slyšela, bylo: hele, pukavec — a vyhodili ji na hnůj...

...a přišla žena a povídá, já za to nemůžu — dělala jsem, co jsem mohla, ale nešlo to jinak; opravdu za to nemůžu — on by se množil jako plevel, jako králíci v Austrálii, máme už dvacet dětí, každej rok jedno, povídám mu: tohle já už dlouho nevydržim — já z toho umřu...

A on na to: když to umí jabloň, dokážeš to taky

A já na to: nojo, ale jabloň v zimě spí a jabka z ní každej rok spadnou...

A on na to: tak umři, sakra, a nevotravuj!

A já na to: a co s váma se všema bude?

A on na to: jenom se nestarej, koupim si jinou!

A já na to, co seš to za plevel? Dvacet vlastních dětí a čert ví kolik set nevlastních, dyť ty kam přijdeš, tam to svý semeno trousíš, všechno vočmucháš, na všechno vlezeš, to chceš oplodnit celej svět? K čemu ti to je? takhle se množit? Málo už bylo otcovražd? a kdo se o to má o všechno starat.? kdo to má živit.?

A on na to: to neni má věc — starejte se vy — mý poslání je šířit své semeno světem — a ty mlč, babo, anebo chcípni!

Tak jsem si řekla: von nestačí jeden blbec, vono jich musí bejt hned tisíc? — a vzala jsem ho rozporkou po hlavě — jenom maloučko — tiše to křuplo ale toho smradu! — leží tam uvnitř — a já tu sedim a čekám na vaše vodpuštění...

...a jiná žena řekla: jsem stále mladá a živá, jsem plná života a vůbec nestárnu — nejsem tak mdlá a nijaká a slabá a bledá jako moje dcera, opravdu: můžu to dokázat: dodnes jsem dceři přebrala všechny milence...

...a jiná žena řekla, nežiju pro nic, než pro svou dceru; jsme úplně jako kamarádky, takové rozhihňané holčičky: stejně se chichotáme, stejně se oblékáme, stejně se češeme — ve stejný den umřeme, to jsme si slíbily...

...a přišel muž a řekl: zabil jsem svého syna, protože mě dost nemiloval. Odpuštění nežádám — kašlu na vaše odpuštění: neměl mě rád — aspoň se teď můžu plně věnovat svému psovi

...a jiný muž řekl: jsem umělec; jsem totiž malíř. Můj syn chce být také malířem. Jestli bude můj syn jednou lepší než já, můj život ztratí smysl a umřu, to vím...

...a jiný řekl: snědl jsem svého bratra ještě v lůně matčině, abych mohl dědit...

...a jiný řekl: už odmala jsem si připadal vedle svého otce nicotný a slabý — až teď se mi podařilo zvítězit nad ním co do počtu dětí 9:8 .

...a jiný řekl: postavil jsem dům, do kterého jsem svou rodinu uzavřel, aby se tolik nerozbíhala abych ji měl pěkně pohromadě a v bezpečí: musel jsem do oken vsadit mříže a taky dát masívní závory ke dveřím, protože děti mívají tendenci utíkat znáte děti — zvlášť když jsou malé, tak do pětadvaceti — ale ted, ted, už je to lepší...

.. jiný muž řekl: ženy jsou bytosti proradné a plné hříchu: mohu to dokázat: kdykoli myslím na hřích, myslím na ženu. Ona je zpěvačka; byla. Zakázal jsem to. Dobře jsem je slyšel, jak spolu s jedním chlápkem — přímo na veřejnosti — nestydatě a všem na očích — splétali své hlasy...

...a jedna žena řekla: on mne chtěl opustit — ON, taková nula, taková moucha, takové nic! — MĚ!, která si ho vzala že soucitu a zůstala s ním, že pořád tak škemral — to bylo nářku a proseb a slz, když jsem od něj chtěla odejít — a teď, po tom všem, si troufá chtít odejít on?? Co si to dovoluje, parchant? kdo si myslí, že je? — nene, chlapečku, řekla jsem mu, tak snadný to nebude: ty se mnou zůstaneš, kdybych tě měla zmrzačit; kdybych ti měla nohy usekat a dosmrti tě nosit, kdybych ti měla ruce uřezat a dosmrti tě krmit; kdybych ti měla oči vypálit a dosmrti ti vyprávět, jakej je ten svět — ty zůstaneš se mnou! — tak jsem mu to řekla — a tak jsme spolu zůstali — Ó, požehnej nám, poutníče! — to řekla žena se slepým mrzákem na zádech a klekla do prachu...

...a další přišel a vyprávěl a další a další — lidé plní příběhů lemovali cestu Všivákovu jako šílené stromořadí — smršť příběhů, jeden strašnější než druhý, protože lidské...

To čumíš, Všiváku, co my se životem všechno umíme, tohle ste v ráji neměli, co??

...a pak náhle nikde nikdo a nic nez buš: klopýtá poctivě oddaný Všivák nahoru — dolů, kamením, travou a vším, co na zemi najdeš, když chceš kráčet hladce a přímo; mozek mu řinčí odhodláním, ale hlavu má ježatou otázkami: kdo vyslechne můj příběh? co já si jen počnu, ubohý? Takový celý sám a bez nikoho? jak já mám vědět, kudy a kam a co potom tam; jak to všechno je a proč vlastně? Kdo vyslechne můj příběh?

Tak lamentuje nebohý Všivák — a kdesi na dně, ve vystydlé loužičce strachu, zbluňká zapřená touha být někým veden...

Když vtom — kde se vzal, tu se vzal, stojí tu strom a na něm Evženek. Ošklivý, šedivý, zlutý, celý vrásčitý; sedí na větvi a smrad mu táhne z tlamy od nahnilých myšlenek.

Všivák: (vychovaně) Pochválen bud správce Všehomíra!

Evženek: (kňourá, proplétaje se větvemi) ...ech... od počátku tu byly potíže s fenoménem života, život nemůže být chápán ani jako vědomí, ani čistě jen jako rozlehlá, mechanicky se pohybující hmota... a to je problém, zase problém... věčná škoda, že tu nemám svůj šusťák, bez něj já nemám svou čarovnou moc... (smutně se šklebí, fňukne a dává se do tance):

já mluvim rád cizí řečí, já miluju čapí krok, co naděláš, svět je zlej,

napliju ti do polívky, ty mi za to polib řiť', co naděláš, svět je zlej;

křičim zvuky, pouštim plyny, ty se tomu kořiš, blbe,

zupajda a tralala — ajn, cvaj, draj!

(škrábe se na břiše, protahuje se před pomyslným zrcadlem, prohlíží se zpředu i z zádi — pak zraženě mávne rukou, dřepne si na bobek a zakňourá): ééééch — zvou mne blbým, hlupáci — vystavil sem svý spodní prádlo — byla to ovšem událost číslo jedna, na vernisázi jsem močil do umyvadla všichni tam byli: Psychor, Amé i manželé Pitomí a to už je co říct... když někam přijdou manželé Pitomí, tak to už je událost. Nikdy naopak. Nikdy naopak.

Všivák: Jsem ten, jenž byl zapuzen.

Evženek: (neodpovídá, zabývaje se zrovna něčím mezi prsty u nohou)

Všivák: (vychovaně) Řekl jsem si: zastavíš se, prohodíš pár slov...

Evženek: (teď si ho všiml) áááá...!! (rve si chomáč chlupů z vyzáblého hrudníku) kdo mne to ruší, když já pracuji? — kdo si to troufá?? (odvrací se, kroutí a třese) on tady kdáká! když já pracuji! kdo mu to dovolil? hej, kde ste kdo? ! zbavte mě toho hmyza! zažeňte ho, rozmáčkněte, zašlápněte, zabijte ho, ale hned! !

Všivák: (vychovaně čeká, az Evženek vyšumí) Jsem ten, jenž byl zapuzen...

Evženek: Tak sakra umři nebo táhni do skal, ale nech mě bejt, jelito boží, já nesnášim neštastný lidi! ! neštastný se mi hnusej ! ! (kňourá, otáčí se zády, plácá se po řiti a vypouští vítr na důkaz, že rozhovor je u konce)

Všivák: (v duchu) Ano, tací oni jsou: žijí tu, mezi námi, na skládkách, za popelnicemi, na stromech, či v děrách, odloučeni ve své ušlechtilosti od sviňského světa, ale jejich jasný duch krouží ve výšinách, osamocen jako orel skalní. (nahlas) Krásný den...

Evženek: Dnešní den jest hovnem stigmatizován, z hoven vzešlý a zpět v hovna se obrátí.

Všivák: (takticky) Ano...

Evženek: (vlídněji) — život — che — problematickej fenomén. Pohyblivé obrazce jsou ovšem nekonečně zajímavější...

Všivák: (disciplinovaně, šťasten, že se mu podařilo navázat dialog) Ano!
Evženek: Žiju v odloučení, abych porozuměl přírodě, ale marně: příroda mi nerozumí; co už jsem se nažvanil, co jsem se nadřel — ale svět má k dokonalosti pořád strašně daleko: spousta hlušiny... spousta hlušiny...

Všivák: (horlivě, usedaje pod strom) Nojo, příroda, to je problém...

Evženek: Příroda — žádnej problém. Jedna potvora žere druhou. Žrát a být sežrán. Věčný souboj. Silnější vyhrává.

Všivák: Ano. Já například putuji světem...

Evženek: Dupeš chodidlama do prachu, kterej zdupaly stovky chodidel před tebou. Nejsi na týhle cestě první. Nic jsi k vesmíru nepřidal. Složils symfonii? namalovals obraz? přidals něco k vesmíru krom haldy hoven? nic. Chodíš. Chodit nemá smysl, to dokáže kdekdo — a tahle cesta už svý chodce má.

Všivák: (v duchu, bezradně škubaje zbytky trávy) těžká práce s těmi učenci. A tenhle ví opravdu hodně; stačí se na něj podívat svrasklej, tuhej a koženej, huba se mu ani neusměje, ten toho už zajisté hromadu navymýšlel — velikou hromadu nám tu po sobě zanechá: může zemřít spokojen... (nahlas) Nojo, souboj; viděl jsem tuhle závody v běhu...

Evženek: Běhat nemá smysl, protože zvířata jsou rychlejší. Naše identita trpí rakovinou — jsme příliš nicotní a malí, (zívá) jsme ubozí, (protahuje se) ale nedělejme že sebe oběti, můžem si za to sami... ééé... (zívá, protahuje se a škrábe se na břiše) ztratili jsme svá zrcadla, nejsme schopni sebereflexe... neumíme se definovat — ách.... (oběma pěstmi si mne oči) lezeme dějinami pozpátku, zadnicí dopředu — říká se, že svět je pro všechny — prosím ale pomocní lidé žijí jen pomocné životy (pomalu ztrácí vědomí) vědomí malých zemí se vypíná a chce jedničku — a kdo nám ji dá? co? například kočky: proč se jenom tak válej? kdyby aspoň zpívaly — velryby zpívaj, ale copak to dává nějakej smysl — ? — héé... (usne: hlava mu padne na prsa a zlehýnka se tam pohupuje jako hýčkaná vánkem)

Všivák: (uctivě tají dech)

Večer je krásný jako krásný večer. Odpolední životy už se oddávají spánku a všude kolem rejdí životy noční. Všivák by se byl rád přidal, ale není proč. Těžký je život beze smyslu. Dívá se tedy jen tak: na poletující barevný hmyz ve tvaru květu — a na květy ve tvaru hmyzu — na plody, jež spadnuvše že stromu zavrtávají se ihned do země, na hlízy, vyskakující že země vzhůru a explodující v kaskádách ochmýřených barevných semen; támhle neslyšně zápasí dvě velké posvátné kočky; tři další elegantně odpočívají ve vysoké trávě o kus dál, mhouříce oči, vláčné a prohřáté jako milenka, když už je po všem... zatímco průhledné víly se oddávají tanci plavně a bez oddechu...

...tu kolem prošla malátná postava. A pak zase zpátky. A potom znovu. A zastavila se. Upřeně se na Všiváka dívá.

Všivák zneklidněl, poposedl a rozhlédl se. Dívá se na něj. Pořád se na něj dívá. Všivák zagestikuloval v tom smyslu, že gigant na větvi právě spí a netřeba jej rušit. Malátná postava se malátně soustředila a že všech svých malátných sil si to všechno rovná v hlavě.

Pak řekla: maj nejm is Boženka. Její hlas je nekonečně smutný. Očima ztěžka bloudí kolem a chvěje se třasem, jaký znají opilci.

Maj nejm is Boženka. HIedám toho, který mne přemohl, aby mne opět přemohl. Možná jsem obět a hledám svého vraha...

Všivák dostal strach.

Jsi to ty? budu tě následovat, řekla a tázavě pohnula hlavou; pomalu, s vláčností vodních řas...

Všivák jí zděšeně naznačuje, ukazuje a rukama vysvětluje, že on to rozhodně není, on že má svýho dost a ona ať kouká zmizet, protože Evženek spí. Tu ona si k němu klekla a sklopila hlavu; pokorně, krotce, bez vůle a nekonečně pomalu.

Ale já nejsem ten, koho hledáš! ! řve Všivák šeptem, jdi odtud pryč, tady nemáš co dělat, já tě tu nechci!! jdi pryč!

Ty nejsi můj velitel? — nejsi? řekla ta bytost pomalu a zas si to všechno rovná v hlavě; — ale jak to, že ne? vždyť přece — řekla a s podivem pohlédla vzhůru: do koruny stromu anebo ještě výš — ale světlo poznání už asi pohaslo. Zavrtěla hlavou a má se k odchodu s pozvolným váháním těch, jimž je úplně jedno, kam jdou.

Všivák se tak velmi rozechvěl, že začal vydávat slabý tón. Vystydly mu ruce i nohy a studeně se zpotil. Dívá se za ní, jak se malátně vzdaluje, a vnímá svůj velký strach i velikou lítost bez konce — a všude kolem se udělalo velmi teskno... — Vtom odněkud zazněly večerní zvony BAMMMMMMMMM—BAMMMMMhiMMM—BAM MMMMMMMM — a Všivák se rozplakal: zavřel oči a zaklání hlavu, jako to dělávají slepci, aby jim neušel jediný zvuk a všechno kolem náhle pluje a on je lehký jako míč: trávník se před ním vztyčil a vlhce ho udeřil do hlavy — a Všivák se v pláči rozchechtal: chechtá se, otíraje si nos do mokré trávy, a pak si kleká s čelem opřeným o zem a urputně vrtí hlavou ve snaze zavrtat se dovnitř — jenže jeho temeno se rozhodlo jinak: táhne ho zpátky — tak se tedy poslušně zaklání — a pořád se směje, prohýbaje se jako hadí muž — milostně vzly kla padá naznak s rukama rozpaženýma, hrsti plné prstíků trávy, a šeptá: já ne, to on, ten zvon, ten zvon... — a země se kolébá v rytmu jeho dechu: nahoru dolů, nahoru — dolů, vyhoupla mu nohy výš a ještě výš, táhne je vzhůru — a on je následuje, nasát a vdechnut; bez vlády, oddaně — jako se oddáváme pádu.

...ráno zái—í čistotou, protoze svět byl právě stvořen: dorůžova vyspalá tráva, odpočaté nebe i průzračný vzduch ptáci se domlouvají: prtví—prtví, ccc—ccc, tituíií, tituíií, típ, típ, típ, kuíí—ccc, trrr—íju, tydu, tydu, tydu — všechno je zářivě jasné, neposkvrněné a nové. Všivák, natažen v trávě pod stromem, vdechuje ranní vůně a vnímá svou tíži. Nad ním se prohání roj ranních víl: jejich nehmotná těla se ve slunci mihotají, tetelí a chví, tvoříce duhovou klenbu. Pohnout se je příjemné jako si vytrhnout zub. Všechny ranní životy jsou už v plné práci, aby provedly, co je třeba, než je vystřídají životy dopolední, po nichž přijdou životy polední, odpolední, večerní, noční, atakdál — aniz se kdy potkají, aniz se o sobě dozvědí jinak než z pohádek starých chův...

Všivák setrvává vtom blahodárném polovědomí, nechávaje svou dětskou duši spontánně se radovat z nekonečnosti vesmíru...

Zívl a protáhl se. Všechno kolem je v naprostém pořádku: mysl má jasnou a v ní klidné, samozřejmé vědomí všech velkých činů, pro něž byl zrozen: osvobodí nemocné lidstvo. Zachrání svět. Najde si ženu. Dožije v míru a hojnosti. Bude mít veliký bílý dům s velikou vanou. Zde bude lehávat. Odtud bude moudře a laskavě řídit svět. Je to tak prosté... Vesmír je dokonalý, jak je. I hnědý kloubnatý Evženek, obtáčející ve spánku větev jako nemocný had, vypadá krásný...

Hlasitě chrápl, čímz se vzbudila huba mu začala žvanit: koukni se, asi takhle; proti větru se chcát nedá. A šoustat nemá cenu, protože lev to udělá stokrát za den. Anebo dvacetkrát, co já vim. Prostě víc než jednou. A potom spí sto dní. Život, povidáš. Ten tvuj je nekonečně fádnější než dějiny tohodle trávníku. Já nevim, jak ty, ale někteří ostnokožci to řeší amputací. Co je teď, den nebo noc? Všivákovi se zachtělo vzdálit se hladce a tiše, jako odplouvá suchý list, právě dopadlý na hladinu... Zavrtěl se, vzdychl a mírně se předklonil ve zdvořilé snaze vnímat rachot slov, která Evženek drtí v hubě, zvolna opět kysna, žlukna a vrásněje, až je zase nekonečně ošklivý. Obloha se zatáhla, Všivák zívla uvědomil si, že vlastně ani neví, odkud jde a kam by měl jít a že má hlad a tráva že odspodu studí.

Je ráno, řekl, oklepal se a zívl.

„Ráno", „Ráno" — co je to za fenomén? Poledne, prosim: slunce v nadhlavníku, jasná kategorie, to se dá dokázat: noc a den, světlo a tma, dobro a zlo: souboj protikladů; přírodní zákon, jasně — ale „ráno", co je to za kategorii?

Nemáte hlad? řekl Všivák, aby nějak navázal. Nežeru — nemá smysl žrát — co toho slon sežere! řekl Evženek.

Něčím se přece musíte živit, vy na stromech, řekl Všivák.

Jsem polykač dechu, řekl kloubnatec a protáhl se. Zapraštělo to jako táborák. Narodil jsem se, abych byl první. Strašná dřina. My na stromech, povídáš — ech ti epigoni. Seskočil že stromu, omotal kolem sebe kus hadru a řekl: víš, proč nosím tenhle pléd? Protoze mi sluší. Čas od času cítívám potřebu být krásný. Půjdeme? Budeš mým žákem. Budeš mi tlumočit. Mezi mnou a světem už dávno schází tlumočník — my na stromech říkáš — nu což — doprovodím tě...

A vylezl Všivákovi na hřbet, naložil na něj své hadry, a že bude holí udávat směr.

...a tak jest Všivák veden, neboť plnit hloupá přání ihned už zřejmě patří k rozmarům potměšilého Boha; no co, řekl si

statečně, asi to tak musí být a vykročil.

Ukázněná minulost za mnou uléhá tiše a samozřejmě jako podťaté obili — zavírá se za zády měkce jako voda — pokud neuvízne na klice dětství; pak mě nepustí dopředu — a nepustí mě zpět

Nad polní cestou se chvěje horký vzduch. Kráčí tudy smuteční průvod: pomalu a velebně jdou zahrabat tělo nějakého dědka. Nad poli se nese monotónní, kvílivý hlas vdovy:

ach ty muj smraďochu uprděnej, co já tu sama nadělám,

ty muj čuníku unavenej, já se snad žalem rozstonám,

ty muj kořalo užvaněnej, komu já teď tvý gatě dám,

ty muj chrapoune umíněnej, co já si tu bez tebe počnu...

...chladná, šerá chodba. Teplý závan vzduchu zvenčí. Teď bouchly venkovní dveře. Oči si stěží zvykají na tmu. Zavírejte, sakra! ! duní hlas odkudsi zevnitř domu. Vůně žehleného prádla. Žádná blízká bytost že tmy nevystoupí, aby mě objala.

Tma tmoucí — hoře horoucí — krev krvoucí rve srdce srdcoucí.

Strašlivá, strašlivá, strašlivá samota prázdnin. Co ví Tantalos o nedosazení...? Prd.

Všivák jest veden, jak si přál: Evženek, pohodlně usazen na jeho hřbetě, mu pravým hnátem šermuje před očima, jakože řídí, levým se škrábe tu na břiše, tu na zádi, nechávaje hubu, aby si žvanila svoje. Podivej, asi takhle: já už vyměšuju nějakej ten pátek a za tu dobu jsem už slepil horu letadýlek; takže o životě něco vim. A co vim, to taky vim, to si vzít nenechám. Ale rád tě poučim, to zase jo. Hele: musí to bejt útvar, aby se tomu dalo velet, rozumíš — jak nemáš útvar, nemůžeš velet. Anebo delfíni já nevim, třeba by se pro ně našlo nějaký slušnější místo v tý živočišný pyramidě — třeba sou taky tak moudrý jako my — jenže čert jim věř — tuhle zas jeden interpeloval v parlamentě — já teda děsně nesnášim minority... anebo tady, podívej, katedrála, jaká je krásná, z tý si vem příklad. Že neni křivá. Já děsně nesnášim křivý katedrály...

A taky nesnáším ženský, co nezhubnou — a mužský, když nemaj prachy. A děti, když něco chtěj. A starý lidi. Starý lidi lžou, smrděj a kradou. A nemocný. Jéžiš, jak já nesnášim nemocný! Ty mi teda lezou tak na nervy! Já, jak vidim nemocnýho, tak se celej roztřesu, jak ho nemám rád. Voni ty nemocný sou děsně vošklivý. Voni teda vůbec lidi sou takový dost vošklivý, bych řek. Všelijaký křivý, jakoby. A flekatý. Divný prostě. A smrděj. Celej chemickej průmysl maká jak vo život, aby lidi trochu míň smrděli. A sou taky hloupý, všim si si? Nic nevěděj — jako ty hovada. Zeptáš se třeba na aposteriorní soudy — a čumí to na tebe s hubou votevřenou. Anebo meloun. Je to ovoce nebo zelenina? Fenomenologickej problém. A tak je to se všim...

Evženek zívl, mlaskl a skřehotá si tu svou:

Na mě si čeče pozor dej, jsem strašně hnusnej a sem zlej, všechno vim, všechno vim, co nevim, to vymyslim.

Všivákovi chvíli trvalo, než zrytmizoval dech; pak taky zvyknout si na ten předklon, to nebylo jen tak — ale Evženek zas tolik nevážil — a krom toho nikde kolem zrovna nebyl nikdo, kdo by tohodle srazil dolů a vylezl na jeho místo... A počasí bylo vlídné, cesta se tvářila jakoby nic — a tak si Všivák řekl, že se věci musej brát, jak jsou, že jiný už to holt nebude, že život neni peříčko a lepší je držet hubu a krok, a tak šel a šel a šel...

...ovšem zakrátko si nebylo možné nepovšimnout, že si cesta počíná poněkud svévolně: vede je hned tudy, hned zase jinam, potom jakoby kolem a pak zas někam zpět, aby se v krkolomných zákrutech stočila do středu — a pak jimi mrštila vpřed — až oba poutníci nahlédli prostý fakt, že ať už hůl Evženkova míří kamkoli, cesta jde jinam. Evženkův tuhý duch, svobodný jako kyvadlo, pohotově vymyslel, že budou ukazovat vždy na opačnou stranu — a tím že cestu zmatou — ale zaskočil je prostý fakt, že možností odchylit se od udaného směru je zhruba tolik, co šancí nestrefit se do terče — a tak šli prostě nazdařbůh a Všivák, aby dal věci nějaký smysl, si do kroku říkal: musíš se snažit, jinak to nejde, musí to tak bejt.

Vtom se před nimi — kde se vzala, tu se vzala — objevila na cestě krásná žena. Evženek zaskřehotal: ...kurrrrrvadialektika, to je ale krásná baba, čum na cestu, vole, málems mě shodil, dobrý den, madam, nechcete svézt? moc pohodlný to tu neni, ale bude nám veselejc — co? hej—hop! no vidíte, jak nám to jde, hned je nám líp, škoda, že tady nemám svůj šusfák, bez něj já nemám svou čarovnou moc. Ukradli mi ho. Ale mám tenhle pléd. Nosím ho, protoze mi sluší. Činí mne krásným a to já mám rád...

Žena nasedla a Všivák vykročil — teď už pomaleji, protože náklad byl těžký, ale po čase se mu podařilo zrytmizovat dech a srovnat krok, a tak šel a šel a šel a říkal si do kroku: musíš se snažit, jinak to nejde, musí to tak bejt...

Tu míjeli krásného mladíka, který šel tudy cestou. Žena zvolala: aj! toto jest můj bratr, kterého jsem se marně snažila dostihnout, teď sesednu a půjdu s ním!

A Evženek zahlaholil: ale copak vás vede, paninko, dyť co bychom to byli za lidi, kdybychom si nepomohli, trochu se zmáčknem, místa je dost, jen polez vzhůru mládenče, rádi tě svezem, my teď pomůžem tobě a ty pak zas pomůžeš nám, sme přece lidi a lidi si museji pomáhat! tak jenom polez, ať tě zbytečně nohy nebolí!

Evženek se křenil, přitiskl se k ženě a mladík přisedl k nim.

Všivák se s vypětím sil trmácel dál. Šlo mu to těžce, velmi těžce. Sotva se udržel na nohou. Ti tři nahoře si navíc otevřeli lahvici něčeho omamného, kymácejí se, zpívají a co chvíli hrozí spadnout. Evženek, účinkem moku sám sobě velmi sympatický, kope Všiváka do slabin hýkaje hlasitě: hyjé! kšá! a berany—berany duc! a jiné vykřiky, které mu bůhví proč znějí mužně. Všivákovi se nakonec přece jen jakž takž zdařilo srovnat krok a chytit dech, a tak jde — sice pomalu a ztěžka, třese se a potí, ale říká si do kroku: musíš se snažit, jinak to nejde, musí to tak bejt...

Vtom se u cesty objevila stará prodavačka fíků.

To jsou ale krásné fíky, zvolala žena, dejte mi jich koš!

Vzala si od stařenky koš a Evženek zvolal: pani, nekrmte ho, von když tráví, tak je potom moc pomalej a někdy má větry — dejte to mně, já mu to pohlídám, já mu to pak dám, až bude čas — pote rači k nám nahoru, my sme hodný lidi, my vás svezem, jen si nasedněte, ať vás nohy nebolí! — posadil si ženu na klín a stařenka se vydrápala vzhůru.

Všivák se silně orosil. Trvalo hodnou chvíli, než našel rovnováhu a přestal se kymácet. Pak vratce vykročil: jeho nohy jsou dvě kostelní svíce: tuhé a tenké a křehké. Cesta se změnila v příkré stupně k chrámu. V hlavě mu buší krev. V tom bušení jako by zaslechl veselý Evženkův hlas: hej, venkované, jsem váš dobrodinec, nechcete svézt? Všivákovi se zatmělo před očima a podklesl v kolenou. Chce se mu spát, ale říká si usilovně: jenom se přemoct, to bude dobrý, musím se snažit, jinak to nejde, musí to tak bejt...

Vtom — jestli tou námahou, anebo zárem odpoledního slunce, které mu pálí do tváře — mu na dně lebky vzklíčila podivná myšlenka:

NEJSEM JÁ BLBEJ?

Sotva to domyslel, pocítil na čele chladivý vánek a za čelem veliký jas. Všechno kolem bylo náhle důvěrně blízké. Huba se mu roztáhla do překvapeného úsměvu. Zcela bez námahy se narovnal a spokojeně si poslechl, jak všichni s žuchnutím dopadli na zem. Žena se proměnila v zelenou ještěrku a zmizela v trávě. Mladík se proměnil v motýla a odlétl. Stařenka průsvitněla a průsvitněla, až zmizela úplně, jak už to stařenky dělávají. Z fíků se stali mravenci. Evženek spustil: hele, mladej, vidim, že máš problémy: rád vypomůžu — rád tě poučim:

Hlavně musíš zhluboka dýchat. Musíš si umět rozvrhnout svůj čas — a taky síly, aby ti vystačily. Abys došel, kam potřebujeme. Nemůžem riskovat, že bys zanedbal svou roli a padnul někde v půli cesty... To neni v našem zájmu. Ani v tvym, ani v mym. Ale zase moc neodfukuj, to si nemůžem dovolit — vidíš, musím se o tebe postarat, beze mě bys byl nemožnej.

Všivák se rozchechtal. Evženek zrychlil: hele, že seš to ty, dám ti jasný instrukce — všechno ti vysvětlim. Všechno ti řeknu... nech to na mě — hele, chceš prachy? dostaneš prachy — budeš mít auťáky, ženský, co budeš chtít — my dva to spolu někam dotáhnem — co? něco si užijem, co? co říkáš? pardále? hele, vo nic nejde — akorát pudeme dál... tak sakra zavři hubu a poslouchej, co ti říkám! jednou jsem tvuj učitel a ty seš muj zák — a zák musí co? — poslouchat, jasný?! A jestli něco nesnášim, tak je to nekázeň! A stuj rovně, když s tebou mluvim!

Všivák zívl. Přišla na něj malátnost — a cítil se velmi, velmi unaven. Vtom uviděl rozcestník:

<«ZAVRŽENÍ — SPASENÍ»>

Na to, abys měl pravdu, máš moc mrtvý voči. Řekl Evženkovi a vykročil kamkoli, od něj pryč. Evženek chvíli vratce cupital za ním: hele dyť já sem taky zavrženej, neblbni čeče, vo co de...

Pak nejsi můj učitel, odvětil Všivák vychovaně a vydal se cestou zavržených, zanechav Evženka jeho úvahám.

I vydal se Všivák cestou zavrzených, jak směrnílt ukazoval:

— a prošel mnoho krajin tak podivuhodných a viděl věci tak rozličné, že zůstávaly nohy stát a rozum spěchal pryč od toliké různosti...

Bylo mu slýchat pomluvy, stesky a nářky a prosby; učil se veselým písním nebožtíků a slýchal smutné písně truchlících; učil se temným dětským hrám, laškovným říkadlům starců i trýznivé řeči zamilovaných; chodil samotami, aby se ode všeho navěky odpoutal — a postával na tržištích, aby mu nic neušlo.

Viděl a slyšel mnoho věcí nad pochopení a lebkou mu vířily divné otázky:

CO TÍMHLE VŠÍM NEJVYŠŠÍ MYSLEL...?

MYSLEL TO VŮBEC VÁŽNĚ...?
A pak si řekl, že to všechno má jistě nějaký hlubší smysl a jemu zajisté skrytý řád — i zauvažoval, zda by si poznávání světa neměl nějak logicky rozvrhnout, aby v tom byl pořádek, rozumíte; jen když nic podstatného nemine, jedině pak — s takzvanou logickou nutností — všechno pochopí. MUSÍ. A pak se mu také zjeví Řád Sám — úplně nahý. Nelze jinak...

Možná by mohl nejprve poznávat věci černé — po nich pak modré — zelené, červené, zluté — atakdál.? Anebo je lepší jít raději od věcí kulatých — přes oválné k hranatým — a pak dál? — ono by se dalo postupovat taky od řídkého k hustšímu — anebo aby se věc zbytečně nekomplikovala — prostě začít vším, co je dva metry vysoké — a pak kliďánko pokračovat zvoleným směrem — jenomže kterým? a kdy dojde konce? Ono by taky šlo prostě držet se abecedy: A,B,C,D, — jenže nezná všechny potvory jménem, v tom je ta potíž, sakra. Bude to muset nějak vymyslet.

A tak myslel Všivák a myslel a šel a šel a zem se mu otáčela pod nohama.

Jednou v noci k němu přisedla baba šeredná jak noc — svede—li vůbec noc být tak šeredná. Přisedla a že se s ním rozdělí o jeho chleba. Všivák, že jí ho dá raději celý:

Pročpak vy jste tak šeredná, stařenko?

Taky bys byl šerednej, kdybys byl mrtvej, odvětila stařenka, ale ten chleba mi nech, neboť dneska sem živá; dneska. Vždycky sem živá, jednou za sto let.

Za trest.? Za trest.

Já taky za trest. A řeknu vám: je to tu divný.

Je to tu krásný, slimáku! Mě sem vysazujou, abych to potom TAM měla těžší! abych nemohla zapomenout, aby mi to srdce rvalo! Víš ty, co to je, těšit se sto let na jedinej den?

To Všivák nevěděl. Nevěděl ani, co je to láska, neb mu o tom nikdo nic neřekl; a těžko se hledá, cos nepoznal: můžeš do toho rypákem strčit, stejně nenajdeš...

Joj, jakej prevít vona uměla bejt za těch mejch časů barbarskejch, kdy se všecko jen tak — bez desinfekce a holými těly pojednávalo — ale mělo to něco do sebe, to zase jo... rozezpívala se stařena — a už se ani nezdála být tak strašně šeredná...

Dyť je to samej pláč a skřípění zubů, namítl logicky Všivák, neboť ho běsi lidské lásky děsili.

Inu, teď je to všecko jinak, chlapče, ale tehdy — za těch časů barbarských, tehdy se mnohý nešťastník, svým žlázám napospas vydaný, ve vichru hormonálních bouří bezmocně třepetal — leckterá chuděra pro svůj hladový podolek i rodný krb rozmetala — a potom dály se věci — inu — nebyloť tehdá strojků samokojných, a tak si počínal každý, jak uměl nejlíp

Vy myslíte šupačku? no, to já znám, to my jsme v ráji taky dělali.

Tady je to trochu jinak, chlapíku, to není jen šup—šup — a válet se v hebký trávě Jemu u nohou... my to děláme, i když máčíme pero do inkoustu, a když se to pak nevede, zpíváme o tom písně a vyprávíme příběhy — lidi se kvůli tomu trápěj a mučej a tejraj a vrazděj — je to tu krásný, to mi věř; třeba to jednou pochopíš... pravila stařena, položila si Všivákovu hlavu na klín a začala vyprávět:

...to byla jednou taky jedna, děvče tak akorát, zrovna po čtyřicítce, a tý se v lásce krutě nevedlo. Neboť jakkoli její očka šibalsky pomrkávala a ústka koketně žvatlala, na jejím čele stál zatykač: čestné jednání — jen vázně. Snad proto ji

všichni lidé měli rádi, se vším se jí svěřovali, často ji o pomoc žádali a své těžké práce jí dávali, snad proto se mnohý šohajík stavěl mrtvým, ledva na něho mrkla. Snad proto se jí takový smutek rozléval po duši, že se kolem ní co chvíli setmělo, žárovky pukaly žalem a vadly kytky v květináčích. I stávalo se děvčici, že jí tělo žhnulo jako louč a hladový klín teskně vyl, a tak jí bývalo zatěžko mezi lidi vycházet, když venku tolik chutných šohajíků volně pobíhalo: to bývalo trapné. I volila dívčina cestu starou a spolehlivou: umrtvovala své nízké pudy kulturou. Jenomže jednou ve veřejné čítárně prošel kolem ní studentík tak chutný, že srdce plesalo: právě tak do ruky, pevný, pěkně stavěný, s vlasy jako sláma i počal děvin klín žhnout tak mocně, že pod ní židle vzplála a z nebohé děvčice počalo se kouřit. Marně listovala příručkou o bodavém hmyzu, marně zívala, předstírajíc nudu: žárem vytemperovaná čítárna už ochromila smysly přítomných — a všechno věštilo blížící se smršť. Však už se také přítomní počali mátozně zvedat že židlí, tápavě hledat, chtivě ohledávat a bouřlivě pojit — z těl na zemi stoupala pára a srážela se na skle brýlí jediné neúplné bytosti v epicentru, totiž naší děvčice, na jejímz čele stál zatykač, který pravil: čestné jednání — jen vázně. Opatrně, aby na někoho nešláplo, ubíralo se tedy děvče k východu. Bylo jí nejsmutněji i když se jí poslední léta zdálo, že se tenhle smutek už stupňovat nedá. Půjde domů. Zabalí se do deky. Do rána bude motýl — nebo vrátí své tělo zemi. Ubírala se ven v trudných myšlenkách — když tu jí cestu zastoupil kotelník: chlapisko ježaté a temné, dozírající na hladký chod kotlů. Jediný pohled mu stačil — a pochopil všechno. Vzal děvče jemně za paži — poddala se mu jako ovečka — a vedl ji k sobě dolů, do tmy a tepla kotelny, aby jí dal okusit nejvyšších rozkoší těla...

Jemná, něžná, sotva dotýkaná předehra, to byla šlehačka s křenem. Pak, jako vábivé tremolo, šunka v aspiku. Potom ryba — vyloženě jen kvůli zdržení — a pak mělo přijít kuřátko; jenže to už rozvášněný kotelník nevydržel a nalil držkovou. Oba zpocení — chvíli oddychovali. Po krátkém odpočinku se vděčné děvče mělo k odchodu, ale kotelník ji zdržel; ještě zdaleka nedošli cíle: přišlo lehounké tou—fu a k tomu orientální rafinovanost salátu z pekingského zelí. Užaslé dívce se otevřel nový vesmír: odhalila v sobě skryté rezervy a cele se oddala kotelníkovu vedení. A že byla učenlivá, zakrátko připravila talíř pestrých, hravých a překvapivých jednohubek, jejichž nečekané, vzájemně se umocňující chuťové kombinace udivily i samotného kotelníka. Na svíčkové pracovali mlčky a soustředěně — a při závěrečných fanfárách vepřového se zelím už chvílemi ztráceli vědomí. Bylo třeba znovu si odpočinout...

Prohřátá a vláčná děva se ospale usmívala, dávajíc tělu čas vyrovnat se s událostmi posledních hodin. Zmrzlinu jedla prstem, jakoby kotelníka znala odnepaměti... Jenomže pak už opravdu nemohli dál; nadešel čas se rozloučit. S trochou melancholie si dali rakvičku se šlehačkou a zapili pivem — jako se zavírá kniha.

Sešli jsme se pak ještě mnohokrát...

Stařenka se zamyšleně odmlčela a Všivák se začal shánět po chlebě. Jenže žádný už nebyl.

Kde je chleba? řekl Všivák.

Žádný tu není, pravila popravdě stařenka. Ale jak to — před chvílí tady byl! — to jsem ale kouzelnice! pravila ta stará kouzelnice. Byla vlastně docela hezká. Chceš ještě? zeptala se a Všivák horlivě kývl v přesvědčení, že je řeč o chlebě. Kouzelnice se tedy nadechla, že spustí další příběh — jenže Všivák hlady usnul. Žena — a byla to laskavá, vlídná, stará paní — ho mateřsky objala, pohladila, přikryla houní, a pak usedla vedle něj, aby ho chránila ode všeho zlého a udržovala oheň, jak jí velela sudba bohů pro tento den. Už dávno se proti ní nebouří, nevzpěčuje a nestaví na zadní: už nechce ani spasit svět, přinést lidem světlo a být prohlášena za svatou... jako tenkrát, když se na poslední chvíli zachránila útěkem do vodopádu... (mimochodem: ten vodopád byl léta uctíván jako zázračný: kdo se z něj napil, byl léta živ, kdo se v něm omyl, byl osvícen. Tak jsme ho dali zabetonovat: z osvícených armádu nepostavíš...)

...sen je příběh a příběh je sen; boj se příběhů, Všiváku, je to past: tenhle svět zastřou, jiný rozvinou hlavu ti oblbí, odnesou do absolutního jinde: budeš lapen jak moucha, ochromen a vyssát stejně... je to droga, Všiváku, je to past; nebude ti už stačit svět vezdejší: budeš chtít jiný a budeš chtít ještě... nechtěj ssát dudlíky příběhů: hle co skutečné skutečnosti nejskutečnější leží tu kolem...

...pták letí, ryba pluje — ale bytost lidská se trhá na kusy: svět je ne já: zraněná tykadla se svinula dovnitř a každý trest je předem přijat a ihned vykonán... Ano, jasná mysl dává jasný tvar, ano, neklid budí touhu po řádu věcí, ano, ale je řád hlavy a je řád srdce; mocnosti vzdálené a navzájem si cizí jako pravá a levá ruka...

...proto já tolik miluji umění! To silné. Má duše, okoralá jako pata podruhyně, necítí už ani střep; mé zparchantělé srdce se jak stoletá vrata pohne až po mocném zacloumání: pomalu, ztěžka, až pod náporem pravých slz, skutečné krve a křiku raněných; chci slyšet ston opravdové bolesti a vidět strach... chci slyšet zpév prořízntutého hrdla.

Dobře zaplatím...

Spící Všivák zatím ve spánku kupuje dvě kila brambor, řka: já chci dvě kila brambor, ale radši mi je nedávejte, jistě jste správně poznali, že jsem špatný člověk, brambor nehodný, správně jste usoudili, že si žádných brambor nezasluhuji; chcete—li, budu u vás pracovat, abych svou směłost nějak odčinil, abych odpracoval tu vinu, alespoň její část, ano, každý trest předem přijímám, ano, musím přiznat, že už teď se nenávidím...

Odněkud že tmy k němu jde volným krokem parta bodrých hochů — velikých kliďasů — velmi volným krokem — ty skutečně nic nerozháže — už jsou tu: Hej, ty! Jo, ty, s tebou mluvim, seš to ty? Je to von? Jo, to bude von... Přišlí jsme si s tebou zahrát fotbal. No s tebou, co civíš, je tu snad někdo jinej? vidíte tu někoho jinýho? Né... Já tu taky nikoho jinýho nevidim.

Dobrý den...

Dem si s tebou zahrát, máš radost?
Ano — totiž — jistě — proč ne — které je mé mužstvo...?

Ty nemáš mužstvo?! Von nemá mužstvo! A kdepak máš svý mužstvo? no kde?

Nevím... Von neví — ! ! a kdopak to má vědět.? plošimtebe? když ne ty? zlý hošíku? no, kdo? To je přece tvuj problém, že nemáš mužstvo — my se ti vo tvoje mužstvo starat nebudeme, my ne — my tě za ručičku vodit nebudem...

Dobře — tak teda tady ti vzadu, to je moje mužstvo...

Jo? a kdopak ti to řek? to je naše mužstvo...! Já myslím ty až tam úplně vzadu...

To je obecenstvo.

Aha. A kde jsou branky? Branku máš jenom ty.

— a kde ji mám? Kdekoli... Klidní hoši, co je nic nerozháze, se k němu klidně blíží — Všivák utíká za tím knězem, co mu pomůže: kněz padl na kolena a libá lem jeho hadru: už dlouho tu na Všiváka čeká, aby od něj dostal rozhřešení: a začal se překotně zpovídat že strašlivých zločinů — a přichází doktor: potí se, kašle, opírá se o Všiváka celou svou nemocnou, chrchlavou, chvějící se vahou: už dlouho tu na něho čeká, je mu velmi, velmi zle, jedině Všivák mu může pomoci...

— a je tu učitel: neklidně si prohrabuje vlasy, podupává nohou a co chvíli se trhavě rozhlíží: zmateně přehazuje v rukou stoh papírů: už dlouho tu na i Všiváka čeká: ničemu nerozumí, je z toho že všeho velmi zmaten, potřebuje, aby mu to všechno konečně někdo pořádně vysvětlil; řekli mu, že jedině Všivák mu může pomoci...

...mezitím se zezadu připlížil policajt, vybral Všivákovi kapsy a zmizel ve tmě... a teď se tu objevila ta hnusná šeredná baba, co mu sežrala chleba; brečí ohavným uslintaným brekem a vyčítá mu, že ji dost nemiluje — ale není to ona: je to Nejvyšší; je celý vředovitý, strupovitý a bradavičnatý, hubu plnou hlenu, zkřivenou příšerným šklebem, vztahuje hnáty a chce pusu...

Všivák mátožně procitl do kalného jitra s hlavou bolavou, zpocený a se slzama na tváři. Ta dobrá žena, co ho střežila celou noc, mu otřela slzy, přikryla ho a zpívá nějakou táhlou a tesknou píseň o dívce, která se vydala do světa hledat Boha... ženin hlas je velmi konejšivý a měkký, její oči hluboké, něžné a laskavé. Všivák popotáhl, stulil se jí do náruče a zavřel oči; vdechuje její vůni, naslouchá písni a nechá se kolíbat...

V té písni se praví:

— cítím se krásná a divoká, jako stvoření z jiného světa;

— ohledej pečlivě všech devět bran mého těla; — vejdi do mě všudy a vším;

Ve druhé sloce se praví:

Zle bývá vdovám, když se nebožtík vrací, aby trestal: všechno ví — a co neví, to mu rádi řeknou; Zlobila? pak půjde s ním. Byla hodná? půjde s ním. Zahrabou ji tak či tak...

Ve třetí sloce se praví:

Co je v tomhle světě přirozenějšího, než ostříhat si vlasy, uzavřít se do kamenných zdí a přijmout princip řehole? Co je přirozenějšího, než zahodit ozdoby, zahalit se do černého, modlit se a mrskat tělo, které touží?

Co je krásnějšího, než zlatě vyšívaný šat našich velitelů?

Vodě se zachtělo přijmout tvar studny — a potom džbánu, v němž ji nesu k domu — jaký je ale její skutečný tvar? Napovím ti: o nic nejde, chlapče, o nic nejde, o nic nejde...

...Všivák procitl, prohřátý a vláčný, vedle krásné zralé zeny, která ho zamyšleně hladila. Bylo právě poledne a ona řekla: jsi odpočatý a plný sil a on řekl, máš nádherné tělo a ona řekla, ještě mě pohlad a on řekl, zůstaň tu se mnou a ona řekla, ano, jsem u tebe a on řekl, kdo jsi? a ona řekla, záleží na tom?

— nezálezelo na tom; jejich těla se spojila k nejvyšší blaženosti tak samozřejmě, že představa lidského tvora jen s jednou hlavou a dvěma nohama byla směšná a absurdní: že bohové kdysi onu dokonalou čtyřrukou, čtyřnohou, dvouhlavou bytost z čiré zárlivosti rozťali vedví, to je opravdu jen a jen jejich problém...

...slunce se počalo zvolna klonit k západu, leč Všivák toho nedbal — a dobře dělal, že nedbal: kdyby byl dbal, musel by si daleko dřív všimnout, že žena v jeho náručí mládne rychlostí čtyř let za hodinu a že bylo—li jí po poledni čtyřicet, je jí teď tak kolem dvaceti. Už byla také míň vášnivá, zato však hravější a lačná debat o zivotě. Než však jí Všivák stačil co vysvětlit, bylo jí čtrnáct a bylo po sexu; začala klackovatět, byla drzá, vztekala se, odmlouvala — vyhledávajíc po chvíli jeho otcovskou náruč...

Už to věděl, jasně že už to věděl; tohle životní drama je skeč na 24 hodin... marně si říkal: hůř je těm, co včera vyhořeli — ten pocit dítěte, jemuž koupili a hned zase berou hračku, ten už mu zůstal...

Jenže čas letí a není kdy se divit; je večer a on má spoustu práce s tou bytůstkou, která je plná otázek, chce všechno propátrat a vidět, všude vlézt naštěstí si co chvíli zdřímne, takže Všivák může fascinován sledovat, jak se dětské tělíčko zmenšuje, buclatí, vlásky řídnou, zoubky zmizely v dásních, tvoreček s bezzubou tlamičkou se k němu vine a stále víc spí a spí a spí, už je to jen dech v ranečku masa, potažený blanou; malý, tepající zvanec čehosi v něčem — menší, ještě menší: nic.

Všivákovi zůstalo na dlani cosi vlhkého: otřel si ruce o trávu a vzdychl. Té poslední chvíle se bál — ale naplnila ho zatím nepoznanou něhou. Nevěděl přesně, zda želí víc oné vášnivé ženy a jejího pevného objetí, hravé mladé dívky — anebo toho cvalíčka s červenými tvářemi a sytým smíchem, co se tu ještě před hodinou promenoval na tuhých, buclatých nožkách, hlasitě hýkaje...

Bytost jeho byla zasazena velikou jinakostí: když sluncem oslepen vkročíš rozpálenými chodidly na chladné dlazdice temné předsíně; když nočním chladem prokřehlý vstoupíš do vlahé řeky, prohřáté sluncem toho dne; když najdeš dávno ztracenou hračku; jsi zasazen stejně.

I seznal Všivák, že svět, plodící příběhy, chce být živen zase jen příběhy, a putoval dál; vypravěč toho, co zazil.

...a přišel do Země Severní. V té zemi vyjou vlci a fouká tam severák a domy mají k sobě daleko jako rodiče k dětem. A lidé v té zemi jsou mlčenliví a plaší, s hlubokýma melancholickýma očima.

Vlídně Všiváka uvítali a pozorně vyslechli jeho řeč. Někteří jej bohatě obdarovali. Jiní se usedavě rozplakali. Jiní zůstali jenom tak sedět anebo stát a zůstali tak mnoho let a děti kolem nich sázely popínavé růže. A jiní — když vyslechli ty podivuhodné zprávy, roztrhli své roucho a odešli do lesů žít s divou zvěří...

V té zemi se muži navečer sesedají do temných shluků a mlčky pijí. Pijí tak dlouho, až se některý náhle zasměje a padne na zem. Ostatní pijí dál, dokud se také nezasmějí a nepadnou — a tak dál a pořád dokola, protože ti, kteří padli, aniž se jim podařilo se zasmát, opakují celý obřad tak dlouho, dokud se nevydaří, a ti, jimž se vydařil, jsou jím tak nadšeni, že touží prožít jej znovu, a tak bývá těžké obřad ukončit, ba jsou místa v Severní zemi, kde trvá věky nepřerušen...

A jsou v té zemi také vesnice s velkými domy a v každém tom domě je matka a syn. Ten poslední, co neměl sílu odejít. Syn se drží doma a matka se o něj stará.

...protože Bůh je zlý, tak proto! To je za ty udřené dny a proplakané noci, za to věčné čekání na toho, co mě sem přivedl a slíbil, že mě bude milovat! a pak jste utekli, všichni jste utekli a nechali jste mě tu! — ale posledního si nechám!! je můj!! zůstane se mnou — vždyť mě potřebuje — copak to nevidíte? podívejte se, jak je slabý, co by si beze mne počal, chudinka — no pojď sem, ukaž se, že bys nešel do světa? někam daleko? mezi cizí? pryč od mámy? co? Tak vidíte, s cizím ani nepromluví — co by si s cizejma počal... tak si jenom pěkně hleďte svýho a nechte nás bejt!

...syn stojí stranou a dívá se mimo. Neuteče. Je ve skořápce z lásky a strachu a vápenných slz; dokud zůstane uvnitř, bude matka žít. Dokud bude matka žít, syn zůstane uvnitř. Trvá to tak už léta. Není úniku.

I viděl Všivák, že svět je velmi podivný... Hřebík do hlavy — brouk do rakve: Blátotlači! Zlatoúste! Vševěde!

Všetlači! Blátoúste! Zlatověde! Zlatotlači! Všeúste! Blátověde! přimluv se za nás!

V Jižní zemi jsou lidé hluční a jaří; oděni v pestrý šat rádi pobývají venku, pokřikují na sebe, hlasitě výskají a činí hanlivé posunky, nadávají si, vyplazují na sebe jazyky a ukazují si holé zadnice k veliké radosti přítomných, kteří se vždy v hojném počtu sejdou, smějí se a tleskají a fandí, až se nakonec všichni porvou a jdou to do hospody zapít — a pijí spolu a zpívají a tančí a objímají se, zvouce se navzájem bratry — a drží se kolem ramen a slzama pláčou, že si nejsou dost dobrými bratry, že se málo bratrsky milují — i pobodají se nozi — a kdo nezemře, padne na zem a spí.

I viděl Všivák, že jest na světě moc věcí, kterým nerozumí, a když byl zjistil, že mu mezitím ukradli dary že Země Severní i misku i hůl, šel zase dál a svět byl pořád divnější.

Na co jsou tady ty zlaté vidle, stařenko? My tady uctíváme vidle, cizinče.

A pročpak, stařenko?

A pročpak ne, šohajíku?

Nojo, vlastně — řekl si Všivák a už se ničemu nedivil...

Ostrované se velmi podivili, že na pevnině také žijí rozumné lidské bytosti, které nepožírají svých blízkých, ba naopak, které dokážou bez cizí pomoci číst i psát a jíst příborem.

Ostrované se Všivákovi líbili. Velmi se mu líbili. Přesněji řečeno — líbili se mu tak moc, že by rád byl jedním z nich: ano, Všivák silně a bolestně zatoužil zůstat na Ostrově; bylo by krásné být jednou z těch klidných, vznešených, mírně znuděných bytostí; také by žil ten povznesený, nevzrušený, samozřejmý život — a na všechen další svět by se vykašlal...

Ostrovany musí omámit. Ozáří je silou své imaginace. Své vyprávění si tentokrát připraví: vynecháli všednost i laciné vtipy, vypustí košilaté historky a taky nebude zbytečně děsit. Soustředí se na ušlechtilost projevu a magickou sílu obrazů: Ostrovanům to nejlepší.

Pět dní trvalo, než se Všivák odvážil vkročit na trziště. Dalších pět, než se cítil být hotov usednout do loubí na bedničku od brambor: usedl a promnul si spánky. Napil se vody a začal vyprávět. Chystal si to nejkrásnější že svých cest, ale záhy udiven shledal, že vypráví o ráji: jak žili spolu se zvířaty v klidu a přátelství jako různé součásti jednoho velkého Já; jak bylo přirozené rozumět řeči stromů a zvířat; jak byli někteří silnější a jiní rychlejší, někdo víc hbitý, jiný víc barevný a jiný největší že všech — a nikdo nebyl nikomu nadřazen; o tom, jak si žádný lev nepřipadá být pánem ryb a neřídí jejich životy, žádný tygr nenajímá psy na svou ochranu a nechce od žížal, aby na něj pracovaly, a pokud je vůdce smečky slabý a neschopný, smečka ho roztrhá... Všivák vyprávěl s velikou něhou a láskou. Ostrované se zdvořile usmívali. Všivák vyprávěl vznešený příběh přátelství a síly a Ostrované se zdvořile usmívali. Všivák vyprávěl zeširoka a podrobně o boji s velkým ohněm a Ostrované se zdvořile usmívali. Všivák vyprávěl o slavnostech lásky: líčil sváteční ovzduší celé osady, krásu a touhu mladých párů, horečný dech tance plodnosti u nočních ohňů a kvílivé písně matek, loučících se s dětmi, jež nastoupily cestu dospělých... Ostrované se zdvořile usmívali. Všivák gradoval děj, stupňoval napětí, zacházel do sugestívních detailů a vypichoval osvědčené pointy Ostrované se usmívali. Všivák zmlkl. Ostrované mu zdvořile zatleskali. Jedna Ostrovanka vstala a přede všemi se veřejně přiznala, že shledala Všivákovu exhibici velice zábavnou: A tohle všechno jste opravdu zažil? neříkejte! ale to muselo být příšerné! chudáčku! — ale teď už je to jistě lepší, že? bylo to moc miloučké, moc, moc, moc! díky! a teď mě prosím omluvte... miloučce se na Všiváka usmála a zmizela v davu. Několik dalších se na něj povzbudivě usmálo, poklepalo ho po rameni a odešlo také. Všivák se díval na korzující Ostrovany, miloučce se na sebe usmívající, a bylo mu do pláče.... na Ostrově poprvé pocítil, co je to být opravdu sám...

...psáno jest, že volně vlající úzkost volá po tom, aby byla zakotvena... a příliš velká touha trestá sebe sama: ty toužíš po hřejivém objetí? Opruzenče zatracený? — pak jsi tedy fuj slabý fuj slaboch a lásky nehoden!

V Nejlepší zemi žijí nejlepší lidé, kteří mají úplně všechno, vědí všechno a znají všechno. Jsou totiž že všech národů nejlepší a jsou z toho upřímně nešťastni: ach my nejlepší, říkají si, my nemáme oč usilovat a k čemu cílit, s kým soutěžit a pro co žít, neboť naše země je nejlepší a nad ni není, a tak kam přijdem, tam najdem jen licoměrnost a závist a žebrotu, protože všichni ostatní žijí v horších zemích, než je ta naše:

jenomze naši staří, kteří učinili tuto zem nejlepší, jsou už staří, a naši mladí, kteří by měli — atakdál ti se jenom tak povalují, protože kam se hnát, když tohle je při vší své mizerii pořád to nejlepší, co na globu najdeš

— a tak mnozí mladí platí ďáblu životem za sny o absolutním jinde, čichají ďábla, pouštějí si ho do žil a ohlušeni tepotem vlastní krve řvou: hej, Bože, tohle je všechno, co umíš? to ses teda moc nevyták, to sem čekal víc!

— a denně přirážejí k našim břehům bárky a čluny s tisíci přistěhovalců z horších zemí, kteří vědí, že to, na co by doma dřeli dvacet let, najdou u nás nahorách odpadků;

— a denně přirážejí k našim břehům dva tři koráby nějakého velvyslance či krále se zádostí o duchovní podporu, finanční podporu či vojenskou podporu, anebo jenom tak, hodit voko, chvíli pobejt a nakoupit nějaký ty nesmysly

— dyť je tu taky co k mání: záclony na okna tak silné, že udělají že dne tmu — a lampy tak silné, že udělají z noci den, víno bez alkoholu, káva bez kofeinu, dorty bez cukru, cigarety bez nikotinu a bezkontaktní sex; neprůstřelné hedvábí na svatební šaty, máme tu umělé květiny, které není třeba zalévat, umělé stromy s umělým ptactvem ve větvích, milenky dokonalých tvarů a lačných úst; mocně vyvinuté milence pevného objetí, o několika rychlostech s automatickým přepínáním, vše v několika velikostech a barvách, s dodáním do domu a energetickým zdrojem v ceně;

Můžeme nabídnout rychlá opouštědla, vzdalovadla a prchadla jinam; iluzory, zapomínače, oblbováky a mnoho jiného, barevného a pestrého, čím se může zaobírat každý, kdo neví, jak utlouct ten čas, co ještě zbývá...

Chcete být dokonalí a smát se na břehu moře jako d krasavci na našem letáčku? přijďte do našeho fit—centra!

Chcete získat zpět ztracenou originalitu, klid a vědomí vlastní osobnosti? přijďte do našeho fat—centra!

Kupte si vozy black—line pro jízdu v noci a vozy silver—line pro jízdu podél moře za ranního rozbřesku a vozy dead—line na jedno použití!

Máme tu také mnoho pomocných strojů k dostání, které skvěle usnadňují život: pletou, šijou, vaří, myjou, pečou, smaží, perou, žehlí, čistí, nakupují v supermarketech, zalévají květiny, telefonují rodičům, hrají si s dětmi, diskutují s manželem o jeho práci, chodí do sauny, na masáže a cvičit a vůbec nestárnou: samy se opravují, renovují, čistí, i demontují a házou do šrotu;

A fungují u nás i mnohé velmi užitečné sluzby, které zjednodušují život: přečetli jsme za vás — procestovali jsme za vás — prožili jsme za vás a snědli jsme za vás;

Lze se dovolat milenky na telefonu, poddajné i chtivé — a milence na telefonu, brutálního i něžného, a matky na telefonu, laskavé a hodné, která za příplatek zazpívá ukolébavku, a otce na telefonu, plného pochopení, který si cení vaší práce a důvěřuje vám; lze se dovolat i absolutního přítele, kterému se můžete se vším svěřit, a také posla dobrých zpráv, který vám potvrdí, že váš úhlavní přítel právě zkrachoval, jeho syn krade a manželka šlape chodník, zatímco vaše akcie jdou nahoru;

A ještě mnoho jiných podivuhodností tu máme a jsme velmi, velmi ustaraní, protože cítíme obrovskou tíhu odpovědnosti za osud světa, který nemotorně klopýtá v našich stopách, a tak se ani že svých skvělých hraček nijak radovat nemůžem... Všivák, omámen vší tou pestrostí jako dítě v obchodním domě, si řekl: taky nemusím rozumět všemu, co se na světě děje — a putoval dál.

paní: Já jsem Ho viděla! Vím určitě, že to byl On, bylo to strašlivé, měl podobu ohnivé koule, povalil mě do trávy, byla jsem velmi, velmi vylekaná, tolik jsem se bála! celá zkoprnělá jsem čekala, co bude dál — jestli mi něco neudělá — bylo to hrozné hrozné

Reportér: A co bylo pak?

Paní: Nic — On najednou zmizel. Ta ohnivá koule byla prostě pryč — tak jsem se zvedla a šla jsem domů.

Reportér: Byla jste nějak popálená nebo tak?

Paní: Ne — ani ne — moc ne. Vlastně nevím. už je to dávno. Prostě to zmizelo. On zmizel. Byl to On, tím jsem si jista.

Čtyřicátník: Já Ho taky viděl — šel jsem zrovna s manželkou touhle ulicí, jednou takhle k večeru, a najednou koukám: prší uzené makrely. Velmi jsme se tomu s manzelkou divili: Jak to, říkali jsme si, jak to, že prší uzené makrely? není to nějaké divné? Protože nebe bylo bez mráčku

Reportér: A dál?

Čtyřicátník: No, jak říkám: záhony plné uzených makrel a trávníky taky a chodníky a balkony a střechy. Jsem si jist, že to byl On.

Dělník: Já jednou zrovna lez do vany — a najednou koukám: ve vaně had. Tak třicet metrů, esli ne víc. Říkám si, co to má znamenat, tohleto? co dělá v mý vaně had? neni to zas nějaký tažení proti vodborům? — a najednou on se vám proti mně vztyčil — hlavu jako kůň — a na ní takový jakoby rohy a kouká na mě těma svejma velkejma žlutejma očima — mně vám bylo v tu chvíli jasný, že jestli hned nezmizím, tak bude zle, že ta vana je jeho. Aspoň pro dnešek. Tak jsem

z tý koupelny vypad teda já hnal! — no — a když jsem se za tejden vrátil, had byl ten tam. Jenom takovej zvláštní pach tam po něm zbyl — nevim, k čemu to přirovnat — desinfekce? shnilý jablka? dodneška to cejtim — to musel bejt On, to je jasný, sem si tim jistej...

Učitelka: Já myslím, že jsem také měla tu čest — vedla jsem tehdy třídu tamtudy parkem, bylo to dopoledne — ve středu — asi před pětadvaceti lety — šli jsme zrovna tam po té cestičce, a tu proti nám z křoví vystoupil muž. Ošumtělý, zarostlý, v dlouhém kabátě — myslela jsem si — víte co — prostě jsem se lekla — a ještě kolem ty děti — ale on se na mě jenom tak nějak smutně, velmi smutně zadíval — a pak se otočil a šel pryč. Jsem si jista, že to byl On. Ten jeho pohled nikdy nezapomenu...

Muž s bradkou: Prosim vás, co to tady plácáte, dneska přece každý dítě ví, že Všivák neexistuje! je to mýtická postava! abstraktní pojem, jako bílý jednorožec, čert nebo socialismus!

Nikdo muži neoponuje a nikdo se k němu nepřidává. Svědci, kteří právě domluvili, se trpělivě dívají stranou s pocitem laskavé převahy a zdvořile čekají, až muž skončí. Reportér diriguje kameru ke středu dění, zvukař drží mikrofon muži pod bradou, kameraman to všechno točí.

Muž s bradkou: (do ticha) Lidé, probuďte se!

Žádný spasitel nás nespasí!

Nikdo za nás netrpěl, nikdo za nás nebude orodovat!

Všechno si musíme vytrpět a vydobýt sami!

Dav: (nesouhlasně mručí.) Plešatý: helevole sklapni!

Muž s bradkou: r'no, pojďme si o věci promluvit: budeme—li spolu diskutovat, uvidíte, že si porozumíme!

Žena z davu: Na tebe neni nikdo zvědavej!

Dav: (souhlasné mručení)

Muž s bradkou: (zmlkne)

(Mezi náma, profesor je vůl. My, co tajně uctíváme Všiváka a jsme proti oficiální ortodoxii Panny, my o tom víme svý...)

Další svědek: Já myslim, že von nás zatim jenom pozoruje, jestli si zasloužíme bejt spasený. Já měl jednou kočku — a u tý sem vylozeně cejtil, jak vona mě zkoumá. Jak mě pozoruje. Furt za mnou a co to dělám a kam to dám a co to jim a do všeho čumák — no já už z toho byl fakt nervózní — a jak byla na mě naštvaná, když sem se napil! — až jednou, sem přišel nějak dřív z hospody, a sem ji přistih, jak si čte: civěla do jízdního řádu a listovala tlapkou, jako když něco hledá. Ale jak zmerčila, že po ní koukám, začala se hned protahovat a lízat a dělat kočku, ale já ji dobře viděl!! a dobře vim, že to byl Von! natuty to byl jasnej Von... protože hned ten den se někam zdejchla — asi už našla svuj spoj...

Kameraman s kamerou na rameni obchází svědky, asistentka pudruje nosy, dav houstne.

Malá země je vlastně stejně veliká jako většina ostatních zemí, ale nějak tu zdomácnělo přesvědčení, že je malá a že co produkuje, je taky malé: její myslitelé že myslí malé myšlenky a její lidé že tvoří nicotné věci. Ten mýtus je čas od času účinně udržován v zájmu cizích mocností, takže přechází z otce na syna, a tak se lidé té země cítí také malí a své dějiny pokládají za marné. Je to tu tak vžité, že se na ulicích běžně zdraví: čau, my sme tak blbej národ, tak se měj.

A tak je zvykem míjet naprosto bez zájmu, co se kdy povedlo, zato však velikou pozornost se patří věnovat prohrám: noviny se podrobně rozepisují o každém nezdaru, zeširoka jej komentujíce s jedním a týmž závěrem: „ovšem, to se dalo očekávat, že ve srovnání se světem neobstojíme, copak u nás se něco podaří? nakonec, jsme přece jen malej národ." A muži té země sedávají v hospodách, oslavujíce prohrané bitvy, a spokojeně pokyvují hlavami: Tak to vidíte, už zas tři neděle nepršelo, to sme ale blbej národ... a stařenky, když se vracejí navečer domů s plnou trávnicí, říkávají před slunce západem: kdo to kdy viděl, takle blbej parlament, já nevim, proč zrovna my musíme bejt tak blbej národ...

A když nadejde čas voleb, říkávají si na návsi, já vám tam snad ani nepudu, teta, dyť to nemá cenu, dyť se tam zasejc dostanou ty lumpové a podvodníci a obhájci zájmů cizích mocností — když my sme holt tak blbej národ...

...a když se pak do parlamentu celkem bez potíží dostanou lumpové a podvodníci a obhájci zájmů cizích mocností, říkávají si lidé popravdě: no, jestli já sem to neřikal, zase je to tam samej lump a podvodník a obhájce zájmů cizích

mocností, já nevim, když my sme tak blbej národ...

A není pak větší slávy v té zemi než slavná výročí smrti mučedníků a ještě slavnější výročí prohraných bitev.

...ale ve všech lidech té země je neklid a bolest a touha po lepším — a tak se hodně přátelí a navzájem podporují a pomlouvají se a ubližují si a mlčky spolu pijí a hlasitě zpívají a dlouze mudrují o absurditě bytí a vášnivě se přou, jak pomoci světu — a všichni pak s neklidným očekáváním hledí vstříc budoucnosti, která je jistě velkolepá, protože už se nutně blíží den, kdy se Malá země vzepne k velkým činům a všem velkým zemím vytře zrak... A tak byla ta zem sám chaos a hluk a čilý provoz a chechot i pláč a ponuré ticho, protože nic nebylo jednou provždy dané, naopak, vše bylo ve stálé proměně — a Všivákovi se tu bůhvíproč zalíbilo; možná proto, že ti lidé tady nebyli tak vznešení jako Ostrované, že byli víc jako on — a možná taky, že už byl sám dost unaven — prostě ho napadlo, že by nebylo marné se tady zdržet i vydal se přímo na tržiště:

Já jsem tu správce prostoru — a co ty seš zač? Vypravěč.

Co vyprávíš? Příběhy. Na to tu není nikdo zvědavej.

Vás nezajímají příběhy z dalekých zemí?

Ne. Tady nikoho nic nezajímá, my už sme holt takovej blbej národ.

Ó, jen mě nech, dobrý muži, pravil povzbudivě Všivák, zkusím to a uvidíme.

Naval pět drachem, řekl správce prostoru, shrábl mince a odešel.

Všivák usedl do stínu pod lípu a čekal, až se posluchači sejdou. Za nějakou chvíli přišel cizí muž a řekl: Já sem tu správce prostoru, co ty seš zač?

Jsem vypravěč, ale musím tě upozornit, že nejsi—li podvodník, je podvodník ten druhý, co se za správce prostoru vydával před tebou.

To je v pořádku, to je muj tajemník, řekl tenhle, dáš mi vosum drachem anebo vypadni.

Všivák tedy zaplatil, protože kolem už postávalo pár zevlounů, kteří sice nepřisedli, ale jevili jakýsi nezávazný — nekonkrétní zájem.

Pak přišel další správce prostoru a po něm ještě tři — nicméně zevlounů, co se potloukali jenom tak náhodou kolem, mezitím trochu přibylo, takže Všivák začal:

Prošel jsem mnoho zemí a zažil v nich mnoho podivuhodného; o tom vám budu teď vyprávět.

Bedna: A proč?

Všivák: Jsem poutník a vypravěč. Prošel jsem mnoho zemí a

Bedna: To je hovno, to já jednou ve vrbičkách našel mrtvýho chlapa.

Kolozub: To je fakt, to můžu dosvědčit. Bedna: Jo. Tadyhle von to může dosvědčit.

Brejláč: Tak ho nechte, ať to dořekne.

Všivák: Když jsem procházel tyrkysovou zemí...

Bedna: Co je to tyrkys?

Kolozub: To je sekyra.

Brejláč: Hovno, to je kyrys — A to je krunýř takovej, že železa.

Žena z davu: Tyrkys je přece barva, ne?

Bedna: Sklapni zobák!

Všivák: Tyrkysovou nazvali tu zemi skrze vzácný zelenomodrý kámen, jenž tvoří dno velkých, průzračných jezer,

jejichž čirými vodami se prohánějí stříbrné rybky.

Bedna: Já bych jim tam nachcal, do těch jezer.

Brejláč: (Bednovi laskavě) Drž hubu.

Kolozub: Když už vo tom mluvíme — jel tudy už letos hovnocuc?

Bedna: (Brejláčovi) Hele, nech mě žít, nech mě žít...

Brejláč: (Kolozubovi) Už jo.

Někdo z davu: Držte už hubu, sakra!

Bedna: Kdo to řek??

Brejláč: Nech to bejt, to je dobrý, klídek...

Bedna: Tak co se do mě sere, sráč??

Někdo z davu: Kdo je u tebe sráč, ty hovne!

Bedna: (s krátkým zavytím skáče po hlase)

Všivák sedí na zemi uprostřed bitky, chrání si hlavu houní a paradoxně si připadá v pravý čas na pravém místě...

— například tygři nepředou, protože nemají vrnivou kost.

Já také nepředu: nemám vrnivou kost. Vezme—li se však v úvahu, že bla—bla—bla—bla, bla—bla—bla... vlastně je to fuk...

Léto: slamění vdovci klesají do náručí slaměných vdov, aby počali slaměné děti; slamníky sténají: teď,teď,teď,teď". — slaměná manželství ovšem nemají dlouhého trvání — ani životy slaměných dětí; opadá listí, duše se zklidní, zvířený prach klesne: až přijde čas podzimních ohňů, všechno se spálí... nebe je pak plné slaměných andělíčků...

Pes: Smím?

Šéfka: (milostivě mu pokyne)

Pes: (podává snaživý raport) Takže: průvod šedesáti panen, tři kapely, společenské hry, tombola, v hotelu pětadvacet noclehů — ? (čeká na souhlasnou reakci — Šéfka nic.) třicet? — pětatřicet? ...? dobře, tak čtyřicet — třeba přijedou i přespolní, že? tak dál: večeře jen pro zvané, na vizitky samozřejmě; tabule: vařená sója, dušený květák s cibuli, jablkový kompot, mátový čaj: pro ostatní na dvoře švédský stůl ve stylu „sen měšťáka": kaviár, šampaňské, studený krocan, losos, humr, šunky, sýry, saláty, až to sežerou, tak kyselé buřty a pivo.

Šéfka (netrpělivě): Jasně, tak dál, dál...!

Pes: První den: odpoledne příjezd účastníků, uvítání, slavnostní večeře, projev oslavence, společenská zábava;

Šéfka: Projev oslavence ? to nemyslíš vážně..?

Pes: Sepsal a přednese Nejvyšší velekněz, pochopitelně...

Šéfka: No proto... ačkoli (potěšeně se zasměje), nebylo by zábavné přimět Veličenstvo k veřejnému projevu?

Pes: (sípavě se rozchechtá, krční zílu naběhlou, vyvalené oči, hrozí puknout, ale nepukne: začne se dusit)

Šéfka: (pobaveně se usmívá nejdřív té představě, pak dusícímu se Psovi. Významně odkašle — Pes okamžitě zmlkne a překotně pokračuje.)

Pes: ...hudba, tanec, tombola, gladiátorské hry... atakdále. Oslavné projevy: za nominální šlechtu manželé Pitomí, manžel Pitomý exhibičně překousne lano. Manželka zatančí. Za inteligenci Psychor a Amé, za živnostníky promluví Dežo Ťažký že Svazu pasáků. Druhý den: snídaně, odhalení sochy, slavnostní projevy, oběd... Projevy: za Čubčí syny — to se ještě nedohodli, za ministerstvo kultury to vezme vrátnej, protože jsou všichni někde venku — uvažovalo se,

že by moh taky někdo za učitele, ale to je s otazníkem, protože jednak nemaji na tramvaj, jednak se v parlamentě zrovna projednává návrh pravice na zrušení státního školství a návrh levice na zrušení školství vůbec, takže...

Šéfka (netrpělivě): Dobře — dobře — posla už máte?

Pes (váhavě): No....

Šéfka (věcně): Prosím?

Pes: (dělá, že neslyší, dívá se z okna, jako by někoho vyhlížel. Šéfka ho práskne složenýma novinama po čumáku. Pes zakňučí a stáhne se do kouta.)

Šéfka (mrazivě): Tak máte nebo ne??

Pes: (plazí se k ní po břiše, Šéfka ho znechuceně odkopne.)

Šéfka: To jsem si mohla myslet.

Pes: Dobrovolníků není mnoho

Šéfka: Kolik...?

Pes: Přesněji řečeno — nejsou zádní...

Šéfka (zlověstně): Co jsem tvoje???

Pes: (schoulí se, zakňučí a udělá loužičku.)

Šéfka: Tak co jsem, sakra??!

Vysoké vitrázové okno: Šéfka, Šéfko!

Krišťálový pohár, způli plný moselského, stojící na mahagonovém stole, podloženém dvěma svazky prvního vydání Odyssea: Šéfka, Šéfko!

Lustr z vybělených hnátů nejblížších sokyň, ověnčený kadeřemi popravených milenců: Šéfka, Šéfko!

Hedvábná záclona, lemovaná těžkými sametovými závěsy se zlatě vetkaným vzorem, zobrazujícím starého krále, jak mocně vrženým kamenem zahání nepřítele národa za jezero: Šéfka, Šéfko!

Pes: Ty seš tu Šéfka, nejmocnější Šéfko...

Šéfka: A kdo je tu Pes, Pse??

Pes: Já jsem tu Pes, Šéfko.

Šéfka: Takže??

Šéfka (napřáhne k němu ruku, chvíli to vypadá, že ho udeří železnou holí, o kterou se opírá — jenže zjihne): Pocem ty kluku — jak je to dlouho, co sme spolu... (šeptá mu do ucha, Pes se omráčeně směje) co? pamatuješ?

Pes: Netroufám si...

Šéfka (podrbe ho vášnivě za uchem, Pes udělá loužičku. Šéfka věcně pokračuje.): No nic — takže zajisté nebude problém sehnat zdatného posla, který bude vyslán, aby vyřídil Božstvu naše vzkazy — není—liž pravda...??

Pes: Ano, prosím.

Šéfka: Co kancléřův synovec...?

Pes: Bohužel byl předevčírem zavražděn svými koaličními partnery.

Šéfka: Ach, to je mrzuté — a co takhle někoho z opozice?

Pes: Nemyslím, že by se to hodilo...

Šéfka: No a musí se jim to hodit...??

Pes: Jim by se to hodilo, ale nám ne; co takhle... cizince?

Šéfka: A máme nějaké?

Pes: Nebude problém odchytit...

Šéfce se ten nápad zamlouvá.

Tou dobou přichází Všivák na tržiště jako jindy. Usadil se pod strom a čeká, až se posluchači sejdou. Sešli se ihned — ale — pravda — trochu ho zarazilo, že byli téhož věku i pohlaví, mlčky vyslechli první příběh, bez připomínek jej odměnili trojí salvou potlesku a odebrali se ve dvojstupech k morovému sloupu, kde účinkoval slepý muzikant. I jinak se tržiště proměnilo: kde sedávali žebrající mrzáci, starci a děti, procházejí se nyní ukázněně celkem věrohodní civilové. Co chvíli proběhne na příč náměstím čistě vymydlená mládež s typizovanými transparenty, pravidelně vybuchujíc malebnými nepokoji. Prostitutky v lidových krojích hrají na honěnou kolem kašny hlasitě výskajíce a pasáci se před hospodou pokoušejí cifrovat. Žebrácké brlohy na předměstí, narychlo vyložené mahagonem, se proměnily v pestré butiky a prodejny suvenýrů, kolem nichž se už hotoví okrojovaní muzikanti, narychlo secvičující lidové písně, i nezbytní stánkaři; rovnají na pultíky stohy pravých venkovských uzenek že sádla, strouhanky, soli a dehtu, stáčejí z cisteren do lahví pravé venkovské víno z vody, cukru a pětkrát překvašených slupek od brambor — a ještě mnoho jiných pravých venkovských pochutin je tu připraveno pro ty pitomce z města, co všecko sežerou...

Z balkónu hospody tomu všemu žehná popletený ministr kultury, který se nahonem vrátil z lovu a ptá se tajemníka šeptem, kteří že jsou naši. Není pochyb, že se tu něco velkého chystá...

Jak si to tak Všivák všechno zpovzdálí prohlíží, přišourala se k němu stařenka, široko daleko jediná, a oslovila ho, řkouc: krásný časy, panáčku, krásný.

Však já si za svou penzi pěkně užiju. Dva lehký mladíky si vydržuju, na koníčky sázím a ještě mi na podporu kultury zbude — ba krásnej čas, sokolíku, krásnej...

Lidová veselice na tržišti už vlastně začala: na jednom z bočních pódií jako kazdoročně ochránkyně zvířat souloží s prasetem. Naproti má stánek porodník a hned vedle soudcové v rudém. U jejich stánku je dlouhá fronta: hele, my ti ho odsoudíme, ale zabít si ho musíš sám — tady máš od nás potvrzení — buch! další! Odsuzujeme ke ztrátě pravé ruky za týrání květin — buch! další! Nadstandardní hodnota je samozřejmě předmětem násilí, pane, je to vaše vina, že ste měl moc pěkný auto a pěknej dům, buch! další! Helejte se, pane, to nás nezajímá, že byla vaše máti zrovna na borůvkách — narodil ste se za hranicí, ste teda cizinec — buch! další! A hele ji, křepelku, vono jí eště nebylo šedesát a vona vám už nechce rodit, jo? na to bychom se podívali: soudcové v rudém se napřímili, chytli se za poklopce, aby dodali svým slovům vážnosti, a oddeklamovali sborově: za odepření poslušnosti muži a pánu, za neúctu k životu, jehož jsme pečlivými ochránci, budiž odsouzena ke ztrátě všech lidských práv: Kykyryký! ! ! Kykyryký ! ! ! Kykyryký! ! ! buch—buch—buch! tak — a teď ji klidně shodte že skály a kupte si jinou... v nejhorším víte, kde nás hledat — tady máte bumážku — nene, to je grátis, ochrana života je grátis...

...milovnice zvířat začala skandovat hesla za záchranu viru neštovic — ale to už ji zřízenci vlečou pryč a na malém pódiu začal provozovat svá kouzla mladý a hezký potulný kouzelník: žádá krásnou krasavici, aby byla tak laskava a vystoupila k němu na pódium — ano — aby byla tak laskava a vlezla do krabice — ano, děkuji — a teď jednoho zdatného dobrovolníka, který by mi pomohl — ano, děkuji uchopte prosím opačný konec pily — a teď dámu společně přeřízneme; virbl — mladí muži se chápou motorové pily, nahazují motor a řežou, pila se noří do krabice, dívka se rozpačitě usmívá, na jedné straně jí koukají nohy, na druhé hlava, pila se noří, kouzelník se profesionálně usmívá, pila ječí, dívka ječí, krev stříká, mladík je zmaten, kouzelník se profesionálně usmívá, obecenstvo řve hrůzou, pila vyjede z bedny — bedna se rozpadá na dva kusy, z jedné půle padají krásné nohy krásné dívky, ze druhé půle krásná hlava s krásným trupem krásné dívky, všude kolem spousta krve, kouzelník se stále profesionálně usmívá, na pódium vyskakují četníci, odvádějí kouzelníka v poutech, toho mladého, začínajícího nešikovného kouzelníka, co se pořád velmi profesionálně usmívá...

Koukněte, paní, von asi nic nechápe?

Ale nojo, dyť von třeba nerad, to vono se mu to asi nepovedlo...

Nojo, nepovedlo, paní, ale dyť von už přece vloni, s těma noži, já nevim, že už si nedá pokoj...

Všivák najednou zaslechl povědomý mečivě kňouravý hlas — ano: je to Evženek, obklopen družinou ctitelů utkává se statečně s Nejvyšším veleknězem: Každý den má v sobě zárodek noci, který v něm narůstá, až doroste ve vnitřní rozpor, který přejde v protiklad noci a dne, aby se pak po vítězném boji starého s novým kvalitativně změnil v noc, v jejímž zárodku již klíčí příští den jako její protiklad, který ji po vítězném boji překoná — a tak dál, a dál a furt, havrane, vývoj se děje v protikladech, myslíme v protikladech, je ti to jasný?

Já to vidím jinak, řekl tiše a zdvořile Nejvyšší velekněz.

Zákone rozporu! Oso vývoje!! On nectí jednotu protikladů! Zabte ho někdo, ale hned!!! zakvílel Evženek, ať se mnou takle nemluví! já už to nevydržim, já mám jemnou duši, já nejsem žádný obecný množství, ignorante, já jsem originální, originální, originální!!

Velekněz, zdvořile počkal, až se Evženek vyprázdní, a pak poklekl, aby pohbil prach u jeho nohou. To se Evženkovi líbilo, a tak chvíli trvalo, než starci dovolil vstát.

Nezbývá mi, než ti přiznat vyšší duchovní kvality, ó moudry cizinče, řekl úlisně staroch, a proto dovol, abych svůj vděk dal najevo tak, jak mému úřadu přísluší...

Evženek se shovívavě usmál a velkoryse dovolil knězi, aby ve svém chvalozpěvu pokračoval.

Máme u nás jeden starý, dobrý obyčej, řekl staroch medově, posíláme každoročně o Velké slavnosti pozdravy Bohům — a já myslím — ba co dím: jsem si jist! — že nikdo jiný než ty, muž tak jiskrného ducha, cizinče, nebude lépe schopen Bohům vše vyřídit, jak náleží...

Když střelíte do filosofů, nerozlétnou se: zcepení. Celá Evženkova škola, která už tak krásně umí otáčet se k lidem zády, vypouštět na ně své větry a plácat se po řiti, teď zcepeněla do jednoho: do Mistra — který „ještě ničeho nechápaje, ale již chladna" se nechává velekněžem vést směrem k paláci...

V paláci se to zatím hemží důstojnými nablbíky, kterým dobře padne sako a drží pěšinka; chodí chvatně čapím krokem sem a tam, přenášejí lejstra, sdělují naléhavě a důvěrně tu tomu, tu onomu, tu zas někomu úplně jinému něco velmi důležitého rovnou do ucha, aby zas rychle a tiše zmizeli. Každý v paláci odjakživa plane touhou zvědět, co tajemného ti temní čápi sdělují; až mnohem později, až byl prvním Šéfčiným milencem; se Všivák dozvěděl, že je to různé; někdo říká befeleme—peseveze, někdo bla, bla, bla — jiný zas sud—kulatý—rystupije—tujekára—tentoryje... a tak. Každý podle svého poslání...

Palác je také plný slečen, které tu žijí. Jsou úpravné a čisté, umírněné a důsledné. Chodí tichými kroky po dlouhých chodbách a dodávají paláci onu pravou chuť ozvěny, ticha, prachu a neskutečna. Sama Královna kdysi také toužila být takovou slečnou — jenže ty žlázy...

...slečna A hraje celý život tenis, aby si prodlouzila život. Hraje celé dny. Od rána do večera. Kdyby nehrála, bůhví, jak by to s ni dopadlo.

...slečna B šlape na rotopedu. Šlape pravidelně, ozařována horským sluníčkem, s pohledem upřeným na tapetu hor. Dýchá zhluboka. Nikdo neví, kolik je jí let, ale vypadá mnohem mladší.

...slečna C vypadá prostě báječně! Vyčešeme—li obočí vzhůru, nabývá tvář lehce udiveného výrazu. Pravidelným používáním dodáte pokožce — odstraňuje nežádoucí — vrací — udržuje.

...slečna D je štíhlá. Je tak štíhlá, že se obě části jejího těla v pase téměř nedotýkají. Popravdě řečeno — ještě se nesešly. S komunikací své horní a dolní půle má slečna D jisté potíže.

...slečna E jde ulicí: krok—sun—krok, krok—sun—krok. Lidé ji zdraví a ona zdraví je. Má mnoho přátel. Na každého se hezky usmívá, každému přeje dobrý den. Každý ji má rád. Nelze jinak. Není úniku.

...slečna F má své zásady: například její ústřice. Kdyby jí je někdo předložil, odmítla by. Musela by odmítnout: některé věci prostě nemůže. Třeba ovar: třese se to. Anebo jazyk. Fuj! cizí sliznice! Jak může někdo do úst vzít cizí sliznici?

...slečna G miluje výklady: pestrý svět, vonící novotou — to prosté štěstí sádrových lidí: jsou vyžehlení a nepáchnou. Každý večer jdou spát do nových postelí a nových peřin s cenovkami. Jejich svět je nedotýkaný. Děti jsou úplně čisté. Všichni muzi jsou panici a všechny ženy panny.

...slečna H miluje knihy. Má mnoho knih v šeru svého pokojíku. Knihy, to je můj život, říkává se smíchem. Má mnoho životů: filmy, knihy a telefon. U telefonu sedává její stařičká slečna matka. Ach ano, ty staré matky. Jistě. Co se dá

dělat... Zatímco slečna H hltá příběhy, stará slečna matka kouří v pokoji přes chodbu. Když zazvoní telefon, zvedá slečna matka sluchátko a říká užaslým hláskem: haló? kdo tam? kdo volá? — udivená, kdo si to na ni vzpomněl, kdo jí to může co chtít, tak brzy ráno, tak pozdě večer, tak záhy odpoledne? — ale že druhé linky je slyšet strohý hlas slečny H: maminko, to je MŮJ telefon! Stará slečna matka tedy nerada pokládá sluchátko a dál mlčky kouří v pokoji přes chodbu...

...slečna I umí podržet tajemství: můžete se jí svěřit. Právě naslouchá příběhu své mladší kolegyně: byli na lodičkách — ale nic z toho nebylo. Slečna I to vidí před sebou jasně a v barvách: doba — tak přelom století; místo — nejspíš jih Francie. Ona má hedvábné letní šaty, široký slamák a v ruce slunečník. Odpolední slunce ji hřeje do zad. Voda je chladná. Loďka se při každém záběru mírně nakloní a slabounce vrzne. Vlnky pleskají o příď. Křik racků. On sedí proti slunci, které osvětluje každičkou vrásku v jeho opáleném obličeji. Prohlízí si ji zpod přivřených víček. Ona dělá, že to nevidí; dívá se přes jeho hlavu vzhůru, do koruny zlátnoucího javoru: je teplý den na konci srpna...

Slečna I ssaje ten příběh: doma si ho ještě dosní... Všechny slečny se za nocí scházejí v jediném těle: a tehdy procitají hrdinové zářících výkladů, barevných filmů a tlustých knih, opouštějí svá obydlí a přilétají tiše, co mocní motýli — něžní, mužní a otcovští — krouží nad lezícím tělem — usedají na ně a ono se jimi nechá opylovat všemi najednou...

Oslava pro zvané je ovšem velkolepá: Královna tančí tanec osvobození kolem balíčku vaty, který pak rituálně spálí na popel ve snaze rozloučit se s plodností. Trhá papírové řetězy, jimiž byla připoutána k manželovi, kterého představuje starý, senilní sluha, k tomuto účelu v paláci zvlášť držený. (Evženkovi se na poslední chvíli podařilo vyměnit si s ním za banán své místo posla Bohů; bude se pak dírkou v oponě dívat, jak staroch s kápí přes hlavu provádí cosi jako masturbační pohyby a pak, opatrně podřezán, cedí krev do nastaveného rendlíku...) Královna obtančila sluhu a odhopsala do odlehlého rohu, aby z dřevěných kostek postavila sloup: symbol svého nového, samostatného, nezávislého života.

Pak nastoupil dvorní šaman, bohuzel úplně opilý; přivrávoral s několika ušmudlanými pomalovanými svitky v podpaží a začal drmolit: přej a bude ti přáno, dej a bude ti dáno — nejvyšší forma lásky je odevzdávání — v tom je — prostě — v těch prostě obrazech, který já dělám — prostě — je dost energie na vaše vyléčení, totiž takhle: vychází to ze zážitku. Ze zážitku ve střední Asii. Já tam byl. Kde jsem pochopil, že prostě — ta podstata nějak — nebudete—li mne milovat, nikdy se s Ním neztotožníte...

Zdálky sem zalehlo něco jako hučení meluzíny: hý—há—é, hé—é—hó—á—hé... bylo to skandování davu: pryč s tyranem! chceme nového krále! — ale nikdo tomu nevěnoval valnou pozornost, protože tabule už byla prostřena...

Starý král se slavnosti nezúčastnil: je velmi zaneprázdněn: staví domeček že špuntů od piva. Nábyteček že sireček už je k tomu hotov. Jednou navrhl i chrám. Katedrálu v Chlemstaunu. Jenom v půdorysu — jenže v půdorysu to neni ono. Nepostavili to. Ale má pořád co na práci: skládal pohádky z názvů chemických prvků a veršoval ceníky.

Někde má nějakou ženu. Prý mladou. Určitě mladou: bere si jedině mladé. Napsal taky několik naučných knih a pár příběhů na jedno písmeno: Povídání Pro Příští Pokolení, nebo tak nějak. A ještě něco. Už neví. Dnes vane příjemný větřík. Něco mu přinesli podepsat: posel Bohům, haha. Bude jedenáct; musí na velkou. Ta žena, ano, ta jeho žena. Už dlouho ji neviděl. Domeček bude atriový vstup terasou — zčásti krytou; to je velmi důležité, tenhle prostor mezi já a ne já, mezi vně a uvnitř. Jsi uvnitř a nejsi: jsi na kryté terase... Tenhle bude že všech jeho domečků nejkrásnější. Pošle ho svým poddaným jako pozdrav, aby na něj nezapomněli. Aby věděli, že na ně myslí: na jejich blaho. Aby nezapomněli, že se zapsal do dějin země jednou provždy tím, že zavedl korkové špunty na pivo. Území nikoho. Mezi já a ne—já je území nikoho: moc dobré. Někde na ostrově to prý mají: konverzace: nezávazný tanec tykadel. Něco mezi — co nezavazuje. To by byl býval také rád zavedl, ale nezbyl už čas. Ty domečky, co dají práce — a taky ti šneci... Stařec se zvedl a šel se podívat, jak si to rozdávají šneci v akváriu. Mají takovou nohu za uchem. Legrační. Legrační stařík.

Čichám, čichám člověčinu: svět do sebe sesmeklý se dusí svými plyny a kašle krev: není úniku, neboť vše je řádně teoreticky zdůvodněno: pojď sem, opakuj po mně: já, dítě, co pilně studovalo, potichu četlo a nahlas memorovalo, slavnostně slibuji, že se nechám sežrat kýmkoli, kdo mi to teoreticky zdůvodní, neboť co je psáno, to je dáno, kdyby trakaře padaly, čert na koze jezdil a skutečnost se ubírala úplně jinudy... k tomu mi dopomáhej má bezradnost. Punktum.

...protože, brácho, slovo je více než skutečnost, jinak též: neni podstatný, co je, ale jak je to nazváno a kým — protože pravda je relativní, dyť přece každej máme svoji pravdu, takže když ty něco tvrdíš, můžu já říci totéž úplně naopak a budu mít taky pravdu, jenomže ta moje je pěkně logicky vystavěná, mnoha slovy podepřená, kdo do ní vejde, hlava mu sejde, takže se necukej.

Velekněz zahájil slavnostní rozdílení viny a Královna se zatím zdvořile věnuje hostům. Došla ke Všivákovi:

Bud vítán, cizinče, jistě jsi přišel zdaleka, ach, krasavče — pardon, jistě sis prohlédl město — máme zde mnoho pozoruhodností — ach, miláčku — totiž, co to povídám — jak se ti líbí náš zámecký park? tvá vůně — totiž — chci říct — jistě jsi zhlédl — bylo by zajímavé — lásko—lásko, má vůle mi velí stát a mé tělo se k tobě hrne jako lavina — ehm

— promiň, cizinče — omluv mě — můj staroch, ten exhumát zapařený, vášnivý jak vlažná voda, s údem silným jak dobře rostlý malík a dlouhým jako stíny o polednách — ach — pardon, opravdu se omlouvám — bavíte se dobře? — zablekotala Královna, otáčejíc se k odchodu — i Všivák si už chvíli horečně velí uctivě couvnout — ale je mu horko, špatně se mu dýchá a krev se mu valí do slabin, takže se nemůže hnout — začal si tedy tiše hvízdat, aby to všechno nebylo tak trapné — zatímco Královna se znovu a znovu marně snaží odejít — jenomže jejich těla už skrze feromony zahájila bilaterální jednání, jehož výsledky vrcholně uspokojily obě strany, a teď se k sobě nestydatě tisknou, rozhodnuta neprodleně přistoupit k plnění oněch dohod, jež začínají mít charakter pevných smluv. Pes je dotčen, Královna uražena a Všivák upřímně nešťastný: chvilku to vypadalo, že se jim podaří objímající se těla od sebe odtrhnout — vtom Všivák pohlédl Královně do tváře a vzlykl: Boženko! — a všechen vzdor je ten tam, třebaže se oba statečně brání, mezi milostnými vzdechy si šeptem spílají, odstrkují se od sebe, chytaje se každý něčeho pevného, vyčítají si, obviňují se, pěstmi se tlukou — ach, miláčku, ano, miláčku, ty zvíře, prase, miláčku, račte odpustit, Veličenstvo, děvko, holčičko moje, pusť mě, drž mě, miláčku...

Brzy na to oba ztratili vědomí, takže jejich těla se mohla konečně spojit v milostném klubíčku, laskavém a něžném, aby tak setrvala sto dní...

...možná, kdybychom měli děti — ale já nemám ráda, když děti tak volně pobíhají — mohly by pokousat mého Psa — manžel? — ach ano, manžel — málem bych zapomněla — hrozivý tyran. Pěstuje šneky. Když jsem mu trhala štětiny z uší, okrajovala rohovinu z pat, brousila zkornatělé klouby, holila chlupy na zádech, olamovala paznehty a odírala jazyk cihlou, chystajíc ho k radě, říkávala jsem si, co na něm vlastně vidím... býval to prý kus chlapa děti řezal hlava nehlava — no nic — je čas dát ho do nemocnice — tam to dělají tiše a bezbolestně — někdy prý ještě dovolí rozloučení s rodinou...

Pes: Jsi její oblíbenec: musíš pro Ni bojovat — pro Ni a pro naši věc.

Všivák: A co je to ta vaše věc?

Pes: Naše věc je svatá. A ty za ni musíš jít do boje. Všichni to od tebe čekají — věří ti — nesmíš je zklamat! slyšíš ten ryk pod okny? Jsou hotovi k boji! chtějí nepřítele, jsou lačni krve, čekají na tebe — jsi, jejich hrdina! zbožňují tě, tak nestůj, běž! Jsi povinen své cti! Za naši věc! Támhle je naše věc! ne: támhle! hele ji, jak září...! ozdobí tě na věky věkoucí — a já potom budu pečovat o tvůj hrob...

Všivák: A Královna?

Pes: Moc tě pozdravuje a myslim, že ti taky žehná. Tady máš zbroj — nepřítele si vyber sám...

Odhoďte koně! řve Všivák hlasem strašlivým, odhoďte koně a slezte se zbraní! Mířím na vás svým strašlivým obuchem!

...zděšení paskřivci hned odhazují své koně a lezou se zbraní, počínajíce škemrat: to my jen tak, velký Všiváku, my to jenom tak zkoušeli — jestli se tvá hrůza shoduje s pověstí, která tě předchází... ale zběsilý Všivák se nezná ve svém hněvu; nezná sebe a nezná je a nezná bratra ve svém hněvu — on sám je hněv a hněv je všude a hněv je všechno;

— rozpáral je, rozdrtil a zdupal a zničila všelijak jinak s nimi hrozivě zatočil, až byl úplný vítěz nadevším a všude kolem jen krev a krev.

A neušetřil nikoho, šťasten ve své zlobě, třebaže mnohý na kolena klesna ruce sepjal a prosil: veliký Všiváku, zanech mne, nepatrného, podívej, jaký jsem ubohý a všecek rozedrán, jak já bych mohl tobě ublížit? Ale Všivák i jeho proklál, toho ubožáka, a dalšího taky a potom ještě, neboť zhnusila se mu malost a ubohost a všecko, co bylo chabé a slabé; všecko, co nebylo vítěz: ech, kolik lidí musím ještě pozabíjet, než učiním svět dokonalým...?

A pak jel vítězně vítězný Všivák Vítěznou plání, která od těch dob nese to jméno, ale divně je tam, protože noc co noc se tam houfy zabitých tlačí, přes sebe lezou, ruce vztahují a o slitování prosí, klidu nalézti nemohouce...

Tak vznikla Vítězná plán, tak a nejinak, jenom tak, jak vám to říkám...

Pleskot křídel holubích — noci temné a dny temnější...

— jak lehce sesmekne se vůle k snadnému... Jak snadno je zemřít smrtí těla... Hájil jsem svou čest. Byl jsem vůl. Chtěl jsem vám říct, že svět je zlý — ale přikládám jen svou pachovou konzervu.

Vracím se, abych vložil meč do lůžek vašich a nastolil spravedlivý řád! Od tohoto dne jest každý sám svým pánem! Konejte, jak za vhodné uznáte, ctěte zákony a Bůh vás provázej!

Jé — neber nám naši lenost, dobrodinče, ponech nám naši rovnost v bídě a my zlobit nebudem!

Dal jsem vám přece svobodu!

My nechcem svobodu, my chcem spravedlnost! a spravedlnost, to je když máme všichni stejný boty a stejně žrádla a stejný vycházky, to je spravedlnost!

Ale dal jsem vám krásnou moznost dostat se z bahna poroby!

My nechcem z bahna, nám se v bahně líbí; dej nám dost kaše a dost samohonky a nech nás válet se, jak chcem, neboť to je ta pravá svoboda!

Tak si třeba shnijte, vy zasraní rypáci...!

Ech, Všiváku, Všiváku, vděčnosti se ti zachtělo, holoubku sivý; potlesku, chvály a veřejného uznání ...boj se duchů, které jsi vyvolal...!

Co to slyším? milí moji, on vás nazval zasranými rypáky — a to je zlé, velmi zlé — nedovolte mu, aby vás takto jmenoval: válíte se v blátě — a on vás zve povaleči v blátě — to si ale nesmí dovolit: na něj!! vemte mu jeho boty a jeho šaty a sežerte mu jeho žrádlo, aby viděl, co je to pravá svoboda! Nikdo nemá právo nazývat vás zasranými tlamami, jenom já, váš Evženek, váš starostlivý tatínek, posel Bohů, který se jako zázrakem vrátil, aby vás miloval; nechte to na mně — nechte to na mně!! Odevzdejte mi svou vůli — a nebudete si muset velice namáhat, všechno vám řeknu, budete mít všeho dost a můžete se dál válet; dám vám dost žrádla, dost tepla i dost samohonky, vezmu k sobě i vaše děti a vychovám je ve statečné bojovníky k nekonečné slávě Nebeské Panny, jíž jsem prvním vyslancem!

...ach, miláčku, co tady děláš?

...víš, já tě přemlouvala, abys šel do boje, ano, já to chtěla, ale pochop, já myslela, že už se nevrátíš — a že tě budu moci ctít jako hrdinu — a já bych o tvou památku velmi pečovala, to mi věř: pomníček bych ti dala udělat a v černém bych byla až do smrti, neboť černá mi sluší...

No — ale já jsem se vrátil. Nojo — co s tebou...?

Všivák stanul tváří v tvář strašné skutečnosti, že svět je nedokonalý...

Na trzišti probíhá souboj dvou kytaristů: první hraje energicky: přemáhá nástroj silou a drtí melodii jako pionýr buš — neumdlévá, soustředěnou tvář plnou napětí, kolmou vrásku mezi obočím, stažený horní ret a tuho kolem úst: rve se se skladbou statečně jako pravý muž: kytara kvílí, klade odpor, odmítá rezonovat až se vymkla hráči z ruky a začala ho tlouct...

Ten druhý se posadil na stoličku zlehka, jako klesá prach zvířený dětmi; vzal kytaru, jako bereme kočku na klín, a splynul s ní vjedno: kytara mu v rukou spokojeně zavrněla, on sedí, dívá se zasněně do dálky a hraje tak samozřejmě, jako se dýchá... ...Všivák se usedavě rozplakal.

Hej, Všiváku, di domu, jestli máš kam, tady už nejsi k ničemu dobrej!

Co je to doma?

Tam, co se nedařej zázraky; tam, co tě usvědčej, žes byl kdysi malej a dělal do kalhot — tam je to. Tak to jsem tu správně...

Všivák, ochromen náhlým soucitem se všemi živými bytostmi, už nedovolí, aby kvůli němu zahynul jediný život: nepozře maso. Nepozře travinu. Sežvýkat zrno je jako zabít někoho ve spánku. I v kamení jsou prý živoucí fosilie...

Zvedá se vítr... je čas zabalit se do novin a ulehnout na skládku. Důchodci o kus dál dělají sex. Může si zazpívat. Může si číst. Vítr mu zajízdí do kapes s nenuceností policajta a pár těžkých kapek, samozřejmých jako plivance, mu plesklo do tváře. Odzadu se přišourali ke skládce dva opilci: jeden se přehrabuje mezi prázdnými lahvemi, druhý se dívá do dálky a kroutí nade vším hlavou: tak sem někde slyšel, že prej někdy dávno, takovejch — já nevim — sto tisíc let — existovaly nějaký jiný, inteligentní civilizace — a uměly prej spoustu věcí — počítat hvězdy a tak — prej dávno před náma — a inteligentní — je to možný vůbec...??

---

utrpení oddaného všiváka

Vydalo nakladatelství
Petrov v Brně, roku 1993
jako svou 49. publikaci.
Vydání první. 112 stran.
Odpovědný redaktor
Martin Pluháček
Obálku a grafickou úpravu navrhla
Typografická úderka.
Sazbu z písma New Baskerville zhotovil
PMPRESS Brno
Tisk
Reprocentrum Blansko
Náklad 4000 ks

VÝHRADNÍM DISTRIBUTOREM TÉTO KNIHY JE FIRMA

MAŤA,
VELKOOBCHOD S KNIHAMI,
PODBĚLOHORSKÁ 17,
150 00 PRAHA 5
